

Тесза

ЖЫТОМИРСЬКИЙ

ЖЫТОМИРСЬКИЙ АКАДЕМІЧНИЙ ОБЛАС

**XIII Dni Kultury Polskiej,
poświęcone 100. rocznicy urodzin
św. Jana Pawła II oraz obchodom
100-lecia wojny polsko-bolszewickiej,
Żytomierz**

Szanowni Państwo, Drodzy Rodacy!

W wigilijną noc rodzi się dobro, piękno i prawda, które niosą wiarę w lepsze jutro. Na czas, wyjątkowych w polskiej tradycji, świąt Bożego Narodzenia wszystkim Rodakom mieszkającym poza granicami Kraju życzę zdrowia, spokoju i rodzinnego ciepła.

Niech w tych dniach szczególnie ożyją więzi, które łączą Was z Ojczyzną.

Wierzę, że Nowy 2021 Rok przyniesie nam wszystkim pomyślność i spełnienie.

Mateusz Morawiecki
Prezes Rady Ministrów

Szanowni Państwo, Drodzy Rodacy!

Z okazji Świąt Bożego Narodzenia życzę moim Rodakom i ich Rodzinom, by te radosne w polskiej tradycji Święta były przede wszystkim pełne zdrowia, radości i pokoju.

Proszę przyjąć również wyrazy życzliwości, a także życzenia wielu sukcesów oraz zadowolenia z podjętych wyzwań. Niech myśl o Ojczyźnie będzie dla Państwa szczególną inspiracją do działania i przynosi w przyszłości niezwykle owoce.

Niech doświadczenie Świąt Narodzenia Pańskiego pozwoli Państwu odkryć prawdziwe znaczenie narodzin Syna Bożego i z nadzieją spoglądać w przyszłość.

Jan Dziędziczak
Pełnomocnik Rządu do Spraw
Polonii i Polaków za Granicą

*Chwała Bogu na wysokości,
a na ziemi pokój ludziom Jego upodobania
(Łk 2, 14)*

† **VITALIJ KRYWYTSKYI SDB**
Biskup
Kijowsko-Żytomierski

Droga Redakcja i Czytelnicy „Tęczy Żytomierszczyzny”!

Święta Narodzenia Pańskiego wyrażają tajemnicę wcielenia Przedwiecznego Słowa Bożego. Bóg przyjął ludzkie ciało, abyśmy mogli Go poznawać, miłować i naśladować.

W tajemnicy Bożego Narodzenia niebo łączy się z ziemią, a ludzkie sprawy zostają błogosławione Bożą mocą. Aniołowie przynoszą orędzie pokoju. Bóg w ludzkim ciele to Bóg bliski i kochający człowieka. Boży pokój jest darem dla wszystkich, którzy przestaną się lękać świata i jego uwarunkowań, którzy uwierzą w Jego bliskość.

Przeżywając radość z Narodzenia Zbawiciela oraz wpatrując się w pokój i ciszę Betlejemskiej Groty, pragnę Redakcji i Czytelnikom „Tęczy Żytomierszczyzny”, która w tym roku przeżywa 10-lecie swojego powstania i działalności, złożyć najserdeczniejsze życzenia błogosławionych Świąt Bożego Narodzenia.

Niech Chrystus, Wcielone Słowo Boga, obdarza Was swoimi łaskami, niech wspiera i umacnia w podejmowaniu ważnych życiowych zadań i obowiązków oraz niech otacza swoją opieką w Nowym 2021 Roku. Tym bardziej, że będzie to rok jubileuszowy dla naszej kijowsko-żytomierskiej diecezji: 700 lat od odnowienia w Kijowie biskupstwa.

Na te piękne dni betlejemskie i cały rok 2021 przyjmijcie dar błogosławieństwa: W imię Ojca i Syna, i Ducha Świętego.

Witalij Krywicki SDB
biskup kijowsko-żytomierski

Kijów, Boże Narodzenie 2020 r.

Szanowni Państwo,
Drodzy Czytelnicy!
Mija 10 lat od ukazania się pierwszego numeru czasopisma „Tęcza Żytomierszczyzny”.

Jesteśmy wdzięczni za Waszą niecierpliwość w oczekiwaniu na kolejne numery czasopisma, szczególnie serdecznie – dziękujemy za wsparcie i pomoc oraz za lata żmudnej pracy skierowanej na promowanie i utrwalanie polskości.

Z okazji nadchodzących Świąt życzymy wszelkiej pomyślności, sukcesów zawodowych, oraz zdrowych, radosnych i spokojnych Świąt Bożego Narodzenia i Nowego 2021 Roku!

Liczymy na dalszą owocną współpracę!

W imieniu Zarządu i Redakcji
prezes Żytomierskiego Obwodowego
Związku Polaków na Ukrainie
Wiktoria Laskowska-Szczur

**KANCELARIA PREZESA
RADY MINISTRÓW**

Projekt finansowany ze środków Kancelarii Prezesa Rady Ministrów w ramach zadania publicznego dotyczącego pomocy Polonii i Polakom za granicą.

Projekt „Polska Platforma Medialna Ukraina”
realizowany przez Fundację Wolność i Demokracja.

Publikacja wyraża jedynie poglądy autora/ów i nie może być utożsamiana z oficjalnym stanowiskiem Kancelarii Prezesa Rady Ministrów.

AKTUALNOŚCI

- List pełnomocnika rządu do spraw Polonii i Polaków
za granicą do organizacji polonijnych oraz Polaków
za granicą
Лист Уповноваженого уряду в справах полонії та
поляків за кордоном до польських організацій та
поляків за кордоном 4

WYDARZENIE

- Święto polskiej kultury w Żytomierzu
Свято польської культури в Житомирі 5

MUZYKA

- Imiona zapomniane: Andrzej Janowicz
Забуті імена: Анджей Янович 10
- Msza op. 5 Andrzeja Janowicza (Szkic analityczny)
Меса оп. 5 Анджея Яновича (аналітичний
нарис) 11

POLITYKA

- Prezydent Polski na Ukrainie
Президент Польщі в Україні 12

MEDIA

- VII Zjazd Federacji Mediów Polskich na Wschodzie
VII конгрес Федерації польських ЗМІ на Сході 14
- KOMUNIKAT
РЕЗОЛЮЦІЯ 15

DOBROCZYNNOŚĆ

- Rodacy śpieszą z pomocą
Земляки поспішають на допомогу 16
- Ślubowanie pierwszoklasistów
Посвята у першокласники 17

KULTURA

- IPN ogłosił laureatów nagrody „Semper Fidelis”
Інститут національної пам'яті оголосив
переможців премії „Semper Fidelis” 18
- 700-lecie diecezji kijowsko-żytomierskiej – konferencja
 naukowa
700 років існування Києво-Житомирської
дієцезії – наукова конференція 19
- Dzień Papieski w Żytomierzu
Папський день у Житомирі 20
- Obchody 25-lecia Związku Polaków Winniczyny
Святкування 25-річчя Спілки поляків
Вінничини 21
- Impuls Polskości w Kijowie
Імпульс польськості у Києві 22
- Polacy w Żytomierzu uroczyste obchodzili Narodowe
Święto Niepodległości
Поляки в Житомирі урочисто святкували
День національної незалежності 23
- VI Dni Kultury Polskiej w Nowogrodzie-Wołyńskim
VI Дні польської культури в Новограді-
Волинському 25

OŚWIATA

- Piszemy po polsku
Пишемо польською 26

Tęcza Żytomierszczyzny

kwartalnik mniejszości polskiej na Ukrainie

Założyciel i wydawca

Żytomierski Obwodowy Związek Polaków na Ukrainie

Kolegium Redakcyjne

mgr Wiktoria Laskowska-Szczur (redaktor naczelna)
mgr Tetiana Petrowska (redaktor)
ks. dk. dr Jacek Pawłowicz
ks. mgr lic. Jarosław Giżycki
prof. dr hab. Wołodimir Jerszow
dr Irena Kopoć
mgr Elwira Gilewicz
mgr Jana Laskowska
mgr Olena Staniszevska
Olga Kolesowa, Oleg Filenko, Aleksander Dłogusz
Anna Plichta (grafik)
Zdjęcia z archiwum Żytomierskiego Obwodowego ZPU

Redakcja

ul. Teatralna, 17/20, gab. 109–111

10014, Żytomierz, Ukraina

tel. +38 (097) 199 83 08

e-mail: zpuzytomierz@gmail.com

www.zozpu.zhitomir.net

Druk FOP Gembarski O.P. (PD „Żytomyr-Poligraf”)

e-mail: zt_poligraf@i.ua; facebook.com/ztdryk/

Nakład 1000 szt.

Redakcja nie utożsamia się z poglądami autorów nadesłanych materiałów

Веселка Житомирщини

щоквартальник польської національної меншини
в Україні

Засновник і видавець

ГО „Житомирська обласна Спілка поляків України”

Редакційна колегія

маг. Вікторія Ляковська-Щур (головний редактор)
маг. Тетяна Петровська (редактор)
кс. dk. Яцек Павлович
кс. Ярослав Гіжицький
проф. Володимир Єршов
доц. Ірина Копоть
маг. Ельвіра Гілевич
маг. Яніна Ляковська
маг. Олена Станішевська
Ольга Колесова, Олег Філенко, Олександр Длогуш
Анна Пліхта (верстка)
Фотографії з архіву ГО „Житомирська обласна СПУ”

Редакція

вул. Театральна, 17/20, каб. 109–111

10014, м. Житомир, Україна

тел. +38 (097) 199 83 08

e-mail: zpuzytomierz@gmail.com

www.zozpu.zhitomir.net

Друк ФОП Гембарський О. П. (ДП „Житомир-Poligraf”)

e-mail: zt_poligraf@i.ua; facebook.com/ztdryk/

Тираж 1000 прим.

Редакція може не поділяти думки авторів матеріалів

Zwracam się do Państwa w związku z ogłoszonym dziś konkursem „Polonia i Polacy za granicą 2021”. O dotacje mogą ubiegać się organizacje pozarządowe takie jak m.in. fundacje i stowarzyszenia oraz inne podmioty, w tym podmioty kościelne zarejestrowane w Polsce, które zaangażowane są we wsparcie naszych Rodaków na całym świecie.

Chciałabym podkreślić, że niezwykle istotne są Państwa działania na rzecz utrzymania polskości, znajomości języka polskiego, promowania polskiej kultury, historii i tradycji. Polska Wam za to dziękuje! Przyznawane przez państwo polskie dotacje są przeznaczone na wspieranie Państwa działań skierowanych do polskich dzieci, młodzieży i dorosłych.

Ofertę w Państwa imieniu składają do Kancelarii Prezesa Rady Ministrów organizacje mające siedzibę w Polsce. Proszę pamiętać, że mogą Państwo wybrać dowolną uprawnioną organizację pozarządową zarejestrowaną w Polsce – taką, która będzie w Państwa przekonaniu najlepiej reprezentowała Państwa interesy. Przypominam, że konkurs dotyczy działań na cały 2021 rok, czyli kolejny konkurs (na działania w 2022 roku) o podobnym zakresie tematycznym ogłoszony zostanie dopiero za rok. W jednym obszarze – media polonijne istnieje możliwość przygotowania oferty na dwa lata – 2021 oraz 2022.

W konkursie, o którym mowa, zostanie podzielone 50 mln zł. Ponadto na początku 2021 roku zostanie ogłoszony dodatkowy konkurs na letni wypoczynek polonijny. Ogólna kwota wsparcia działań polonijnych przez polski rząd w 2021 roku to ponad 100 mln zł; pozostałymi środkami dysponować będą Ministerstwo Spraw Zagranicznych, Ministerstwo Edukacji oraz Ministerstwo Kultury i Dziedzictwa Narodowego. Historycznie patrząc, wsparcie rządu polskiego dla spraw polonijnych w ciągu ostatnich kilku lat zostało znacznie zwiększone; jeszcze w 2013 roku było to 60 mln zł, a w tej chwili środki te (biorąc pod uwagę te pozostające w dyspozycji placówek dyplomatycznych i konsularnych) przekracza 100 mln zł.

Oferty można składać w takich obszarach działań jak:

1. Edukacja.
2. Budowanie dobrego wizerunku Polski przez organizacje polonijne.
3. Rozwijanie struktur organizacji polonijnych na świecie.
4. Media polonijne.
5. Wydarzenia polonijne.
6. Pomoc charytatywna.

List pełnomocnika rządu do spraw Polonii i Polaków za granicą do organizacji polonijnych oraz Polaków za granicą

Nabór ofert trwa do 30 grudnia 2020 r. Oferty składacie Państwo przez generator dostępny na naszej stronie: www.polonia.gov.pl. Wyniki konkursu będą ogłoszone do końca lutego 2021 r. we wszystkich powyższych obszarach tematycznych. To oznacza, że w jednym terminie będziecie Państwo wiedzieć, kto i na jakie działania uzyskał wsparcie.

Organizując konkurs, wpisaliśmy w jego regulację takie zasady, które zapewnią jawność, uczciwą konkurencję oraz przejrzystość w wyborze ofert do dofinansowania. Jasno określone kryteria oceny projektów, włączenie w ocenę opinii ministerstw, placówek zagranicznych oraz niezależnych ekspertów jest dla nas podstawą, dzięki której budujemy uczciwy system oceny. Dodatkowo jawne będą karty ocen i uzasadnienia wyboru lub odrzucenia ofert lub poszczególnych działań.

Myśląc o dobru Polonii i Polaków za granicą, wprowadziliśmy obowiązek informowania przez podmioty składające oferty w Państwa imieniu o treści składanych ofert, tzn. polskie fundacje i stowarzyszenia opiekujące się Polonią będą musiały przedstawić

Państwu zakres oraz wysokość wnioskowanego wsparcia, a następnie zakres i wysokość uzyskanego wsparcia. Dodatkowo, podstawowym rozwiązaniem przy realizacji projektów będzie niezwłoczne przekazywanie pieniędzy do organizacji polonijnych, aby jak najwięcej działań miało zapewnione bieżące finansowanie, a nie w formule refundacji (co było częstą praktyką).

Chciałabym jeszcze raz podkreślić, że jesteście Państwo, Polonia i Polacy mieszkający na całym świecie, najważniejszym elementem całego procesu służącego budowaniu, kształtowaniu i podtrzymywaniu polskości w Waszych krajach zamieszkania. Bez Waszego zaangażowania, Waszej znajomości potrzeb Polonii i Polaków nasze działania nie przyniosłyby zamierzonych efektów.

Zachęcam zatem do aktywnego włączenia się w przygotowywanie ofert konkursowych, bo zgodnie z polskim prawem to Państwa organizacje będą wskazane w treści oferty, a następnie w umowie dotacji, jako kluczowi partnerzy w realizacji działań.

Z wyrazami szacunku,
Jan Dziedziczak

Wielka Polska rodzina na XXVI Międzynarodowym Festiwalu Kultury Polskiej „Tęcza Polesia” / Велика польська родина на XXVI Міжнародному фестивалі польської культури „Веселка Полісся”

Święto polskiej kultury w Żytomierzu

XIII Dni Kultury Polskiej i XXVI Międzynarodowy Festiwal Kultury Polskiej „Tęcza Polesia”, które odbyły się w dniach 1-4 października, zostały poświęcone 100. rocznicy urodzin św. Jana Pawła II oraz obchodom 100-lecia wojny polsko-bolszewickiej.

Patronat honorowy nad wydarzeniami roztoczyli marszałek Senatu RP Tomasz Grodzki, marszałek województwa śląskiego Jakub Chelstowski i marszałek województwa kujawsko-pomorskiego Piotr Całbecki. Patronat medialny sprawowały TVP Polonia, Sojuz TV, TV Polacy Żytomierszczyzny, „Dziennik Kijowski” oraz „Tęcza Żytomierszczyzny”.

Ze względu na sytuację epidemiczną część działań odbyła się online.

Stosunki międzynarodowe

Wzorem lat ubiegłych organizatorzy zadbali o nawiązanie kontaktu przez przedstawicieli władz obwodu żytomierskiego i Żytomierza z władzami regionów i miast partnerskich w Polsce. Spotkanie odbyło się w przestrzeni wirtualnej.

Chociaż polscy partnerzy nie mogli osobiście wziąć udziału w tegorocznych Dniach Kultury Polskiej, przekazali gratulacje w formie wideo. Słowa uznania do organizatorów skierowali marszałek województwa kujawsko-pomorskiego Piotr Całbecki, marszałek województwa śląskiego Jakub Chelstowski oraz prezydent Płocka Andrzej Nowakowski.

Warto dodać, że współpraca międzynarodowa została zainicjowana i nadal jest wspierana przez Żytomierski Obwodowy Związek Polaków na Ukrainie. Nawiązane kontakty stały się źródłem wielu ważnych inicjatyw.

Biznes Forum

Wielkim zainteresowaniem cieszyło się Ukraińsko-Polskie Forum Biznesowe Online, zorganizowane we współpracy z Agencją Rozwoju Regionalnego Obwodu Żytomierskiego (p.o. prezes Margaryta Siranczuk). Forum było okazją do przeprowadzenia wielu spotkań panelowych, podczas których podejmowano ważne dla obwodu sprawy.

Referat na temat: „Wspieranie rozwoju sieci parków przemysłowych – kluczowe zagadnienie rozwoju gospodarczego regionu” przedstawił wiceprzewodniczący Żytomierskiej Rady Obwodowej Sergij Kramarenko. Andrzej Drozd, wiceprezes Polsko-Ukraińskiej Izby Gospodarczej, oraz Walentyn Honczarenko podczas panelu dyskusyjnego

go nt. „Wsparcie biznesu w warunkach kwarantanny” zaprezentowali działalność Izby, podzielili się swoim doświadczeniem w pomocy dla firm dotkniętych pandemią oraz zaproponowali sprawdzone instrumenty współpracy między rządem, samorządami lokalnymi, przedstawicielami biznesu oraz organizacjami pozarządowymi.

O polskich programach wsparcia przedsiębiorców, które można wdrożyć na Ukrainie, mówiła w swoim wystąpieniu Aleksandra Samira-Gajny, zastępca dyrektora Departamentu Gospodarki i Współpracy

Koncert online „Muzyka polska łączy światy”, „Msza” (cz. „Credo”) Andrzeja Janowicza, w wykonaniu Zespołu Pieśni i Tańca „Śląsk” / Концерт онлайн „Польська музика об'єднує світ”, „Меса” (ч. „Кредо”) Андрія Яновича у виконанні ансамблю пісні і танцю „Шльонськ”

Międzynarodowej Urzędu Marszałkowskiego Województwa Śląskiego.

Wielość referatów oraz aktualność podejmowanej problematyki sprawiła, że zainteresowanie udziałem w forum było wyjątkowe. Wzięli w nim udział przedstawiciele nowo utworzonych jednostek regionalnych, reprezentanci władz wojewódzkich oraz zainteresowani biznesmeni.

W kręgu nauki i kultury

XIII Dni Kultury Polskiej na Ukrainie rozpoczęły się w czasie, kiedy obchodzony jest Światowy Dzień Muzyki – 1 października. Na ten dzień zawsze przygotowywane są publikacje mało znanych materiałów historycznych związanych z kulturą polską na Wołyniu. Tak było i tym razem. Kolejna pozycja z serii „Muzyczny skarb Wołynia” (pomysłodawca i redaktor Elwira Gilewicz) – „Msza” Andrzeja Janowicza – została zaprezentowana w trakcie koncertu pt. „Muzyka polska łączy światy”, z udziałem artystów polskich z różnych kontynentów, udostępnionym w Internecie. Opublikowany dzięki pracy dr Ireny Kopoć, Włodzimierza Ostrowskiego, Ludmiły Wojciechowskiej i Swietłany Zajnułinej utwór żytomierskiego kompozytora Andrzeja Janowicza (1830-1902) został przywrócony do życia po ponad 150 latach. Tego dnia zabrzmiała po raz pierwszy trzecia część „Mszy” – „Credo”. Wykonali ją artyści chóru Zespołu Pieśni i Tańca „Śląsk” (Izabela Wojtasik, Piotr Koprowski, Anna Olszowska, Piotr Szolka, Krzysztof Anczyk – organy, dyrektor Zbigniew Cierniak) w kameralnej sali koncertowej pałacu w Koszęcinie, siedzibie „Śląska”. Ich występ podarowany również przez wieloletniego partnerskiego Urzędu Marszałkowskiego województwa Śląskiego stał się niejako znakiem jedności Polaków mieszkających w różnych zakątkach

**Uczestnicy XI Konkursu „Mistrz Ortografii Polskiej” /
Учасники XI конкурсу „Майстер
польської орфографії”**

**Iryna Gubarenko. Opera „Solaris”.
Reżyser Maryna Ryżowa. /
Ірина Губаренко. Опера „Солярис”.
Режисер Марина Рижова**

świata. Nagranie koncertu dostępne jest na kanale YouTube.

Ważnym wydarzeniem był także koncert pt. „Moniuszko 200 / Kasia Moś & Aukso”, którego transmisję online przygotowała Pomorska Filharmonia im. I. J. Paderewskiego przy wsparciu naszego partnerskiego Urzędu Marszałkowskiego województwa kujawsko-pomorskiego.

Soliści opery narodowej z Kijowa zaprezentowali w niezwyklej scenerii Żytomierskiego Muzeum Kosmonautyki operę kameralną „Solaris” Iryny Gubarenko na motywach powieści Stanisława Lema o tym samym tytule. Warto nadmienić, że utworem tym w Żytomierzu rozpoczęto Rok Stanisława Lema, którego Sejm Rzeczypospolitej Polskiej ogłosił patronem roku 2021.

XI Konkurs „Mistrz Ortografii Polskiej”

Nie zabrakło działań adresowanych do dzieci i młodzieży. Uczniowie Polskiej Szkoły Sobotnio-Niedzielnej im. I.J. Paderewskiego z wielkim zaangażowaniem przygotowali okolicznościową akademię. Wiedzą w zakresie znajomości języka polskiego wykazali się uczestnicy XI Konkursu „Mistrz Ortografii Polskiej”. O laur zwycięzcy walczyli młodzi

ludzie z Żytomierza, Kijowa, Horoszwia, Koroštenia i Olewska. I miejsce zdobyła Aleksandra Baszyńska (Polska Szkoła Sobotnio-Niedzielna im. I. J. Paderewskiego działająca przy ŻOZPU), II – ex aequo Angelina Krawczenko (Kulturalno-Oświatowy Związek Polaków im. Władysława Reymonta w Horoszwie) i Lidia Bondarczuk (ŻOZPU), a III – Anna Hiżniczenko ŻOZPU. Laureatki otrzymały nagrody, dyplomy i upominki.

Dwie wystawy

Edukacja historyczna i popularyzacja wśród żytomierzan wiedzy na tematy wspólnej, polsko-ukraińskiej historii to cele, które postawiono przy organizacji dwóch wystaw tematycznych.

Wystawa „Jan Paweł II – dar Polski dla świata”, przygotowana przed sześcioma laty przez Katolicki Uniwersytet Lubelski z okazji kanonizacji Jana Pawła II, została uroczystie otwarta w Żytomierskiej Bibliotece Obwodowej. Jej prezentacja była możliwa dzięki współpracy ŻOZPU i KUL, którą zainicjowano w 2014 roku.

Uczniowie Polskiej Szkoły Sobotnio-Niedzielnej im. I.J. Paderewskiego i członkowie Teatru Lalek ModernPol (kierownik Wiktoria Zubarewa), działających przy Żytomierskim Obwodowym Związku Polaków na Ukrainie, przygotowali akademię poświęconą 100. rocznicy urodzin św. Jana Pawła II. Laureaci III Konkursu Recytatorskiego im. Walentyna Grabowskiego deklamowali wiersze dedykowane Świętemu Rodakowi. Natalia Zubarewa i Anita Cyporenko pięknym śpiewem sprawiły, że uroczystość stała się jeszcze bardziej wzruszająca.

Żytomierzanie z wielkim zainteresowaniem zaznajomili się z wystawą „1920-2020. Bitwa Warszawska. Polskie zwycięstwo dla wolności Europy”, opracowaną przez Woj-

Otwarcie wystawy „Jan Paweł II – dar Polski dla świata” (KUL) / Відкриття виставки „Іоанн Павло II - дар Польщі світові” Люблінського Католицького Університету Іоанна Павла II

Wystawą „1920-2020. Bitwa Warszawska. Polskie zwycięstwo dla wolności Europy” została zaprezentowana w Żytomierzu / У Житомирі відбулася презентація виставки „1920-2020 Варшавська битва – польська перемога для свободи Європи”

skowe Centrum Edukacji Obywatelskiej Ministerstwa Obrony Narodowej RP. Ekspozycja składająca się z 12 plasz zawierających reprodukcje zdjęć, plakatów i ulotek z wojny Rosji bolszewickiej z odrodzoną Polską w latach 1919-1920 opowiada o polsko-ukraińskim braterstwie broni. Przedstawiła ją zastępca attaché obrony w Ambasadzie RP w Kijowie płk Agnieszka Malczewska.

Kolejną inicjatywą były warsztaty artystyczne pod hasłem „Powołani jesteście, bracia, do wolności!”. Ich uczestnicy mogli rozwijać różnorodne umiejętności twórcze. W warsztatach wykorzystano pozaszkolne metody przyswajania treści historycznych.

Festiwal „Tęcza Polesia”

XXVI Międzynarodowy Festiwal Kultury Polskiej „Tęcza Polesia” rozpoczął się wykonaniem hymnów narodowych przez Orkiestrę Wojskową Garnizonu Żytomierskiego, Orkiestrę 95. Wyodrębnionej Brygady Szturmowej oraz Orkiestrę Żytomierskiego Instytutu Wojskowego im. S. Korolowa pod dyrekcją mjr. Pawła Osińskiego i solistkę Natalię Zubarewą. Do śpiewu przyłączyli się wszyscy zebrani.

Goście honorowi, zaproszeni na scenę, w swych wystąpieniach podkreślali wagę wydarzenia i współpracy między Ukrainą i Polską. Zostały odczytane listy gratulacyjne. Pułkownik Agnieszka Malczewska przeczytała list marszałka Senatu RP Tomasza Grodzkiego, który napisał m.in.: „Nieustająca popularność i wysoki poziom artystyczny sprawiają, że oba wydarzenia na stałe wpięły się do kalendarza życia kulturalnego środowisk polskich na Żytomierszczyźnie. Stanowią one nie tylko doskonałą platformę prezentacji dorobku kulturalnego i artystycznego Polaków z Żytomierszczyzny, ale i źródło wzmocnienia więzi z krajem, kulturą i językiem przodków. Jestem przekonany, iż Dni Kultury Polskiej i Festiwal „Tęcza Polesia”, wzorem poprzednich edycji, będą wzbogacającą i zarazem atrakcyjną w swej formie lekcją polskości”.

Prezes Wiktoria Laskowska-Szczur odczytała list sekretarza stanu w Kancelarii Prezydenta RP Adama Kwiatkowskiego do uczestników festiwalu: „Niech te symboliczne daty przypominają nam, że droga do niezależnego Państwa wiedzie nie tylko przez ciężką walkę, ale też przez wiarę, miłość do Boga i Ojczyzny. Jestem przekonany, że Święty Papież Jan Paweł II na zawsze pozostanie dla Państwa wzorem patriotyzmu i chrześcijańskich wartości, a organizowane wydarzenia przyczynią się do utrwalenia

Honorowi goście skierowali do obecnych słowa podkreślające wagę wydarzenia i współpracy międzynarodowej między Ukrainą i Polską / Почесні гості підкреслили важливість заходу та міжнародної співпраці України та Польщі

pamięci o bohaterach oraz umocnią naszą narodową wspólnotę. Bardzo ważne jest, aby historia Polski, będącą powodem do dumy, była pielęgnowana również w naszych rodzinach i wśród bliskich”. Minister

Krakowiak w wykonaniu Ludowego Zespołu Tańca Polskiego „Koroliski” / „Краков’як” у виконанні ансамблю „Короліски”

Kwiatkowski wyraził wdzięczność organizatorom „za to, co robią (...) dla umacniania więzi z Rzeczpospolitą”.

List gratulacyjny nadszedł też od prezydenta IPN Jarosława Szarka, w którym zaznaczył: „Działania Polaków na Ukrainie mają dziś duże znaczenie dla zbliżania zachodnich i wschodnich płuc Europy, jak mówił Jan Paweł II”.

Zespół Liłaja z Olewska wykonał polskie pieśni / Польські пісні у виконанні гурту „Лілея” з Олевська

Złożenie kwiatów przez delegację przed pomnikiem św. Jana Pawła II w Żytomierzu / Покладання квітів делегацією до пам’ятника св. Іоанна Павла II у Житомирі

Pułkownik Agnieszka Malczewska w przemówieniu nawiązała do stulecia Bitwy Warszawskiej, która była kulminacyjnym momentem wojny polsko-bolszewickiej 1919-1920, jednym z decydujących wydarzeń w dziejach Polski, Europy i świata.

Oleksander Pałamarczuk w imieniu przewodniczącego Żytomierskiej Obwodowej Administracji Państwowej Witalija Buneczko oraz Lubow Cymbaluk w imieniu Żytomierskiej Rady Miejskiej złożyli gratulacje z okazji święta polskiej kultury i wyrazili szczerze uznanie dla jej dokonań. Redaktor

Grażyna Orłowska-Sondej z Telewizji Polskiej przekazała pozdrowienia od Rodaków z Wrocławia.

Orkiestra Instytutu Wojskowego pod dykcją mjr. Pawła Osińskiego zaprezentowała pieśni patriotyczne. Niezwykle imponująca była defilada wojskowa, przygotowana specjalnie, jako wyraz szczególnego uhonorowania i uczczenia pamięci

żołnierzy z 1920 roku oraz tych, którzy dzisiaj oddają życie „Za naszą i waszą wolność”. Została entuzjastycznie przyjęta przez widzów. Warto nadmienić, że koncert festiwalowy odbył się na ulicy Michajłowskiej na wolnym powietrzu, dokładnie w tym samym miejscu, w którym w 1920 roku stały ramie w ramie oddziały wojska polskiego i armii ukraińskiej.

Goście uczcili pamięć bohaterów na Cmentarzu Polskim w Żytomierzu / Гості вшанували пам'ять героїв на Польському цвинтарі у Житомирі

W festiwalu wzięły udział najlepsze zespoły i soliści działający przy Żytomierskim Obwodowym ZPU, laureaci rozmaitych konkursów organizowanych na Ukrainie. Swoją sztukę zaprezentowały Zasłużone dla Kultury Polskiej zespoły: Polski Wokalny Zespół Dziecięcy „Dzwoneczki” (kierownicy Jadwiga i Bogdan Poliszczukowie), Ludowy Zespół Tańca Polskiego „Koroliski” (kierownicy Irena i Sergiusz Świtelscy), solistki Anita Cyporeńko, Katarzyna Bakalczuk i Natalia Zubarewa z Żytomierza, Zofia Bogucka i zespół Lileja (kierownik Dina Chalimonczuk), który działa przy Olewskim Oddziale Związku Polaków na Ukrainie. Widzowie nie żałowali braw artystom.

Koncert wspaniale poprowadziły Helena Staniszevska i Wiktoria Zubarewa.

Na zakończenie Dni Kultury Polskiej słowa wdzięczności i uznania wyrazili wicedyrektor Miejskiego Wydziału Kultury Natalia Marczuk, która nagrodziła dyplomami kierownik Chóru Katedralnego Reginę Smirnową, Irenę Kopoć, Irenę Świtelską i Jadwigę Poliszczuk. Pułkownik Agnieszka Malczewska z Wiktorią Laskowską-Szczur wręczyły dyplomy i upominki uczestnikom festiwalu w podzięk za aktywną działalność społeczną na rzecz zachowania i rozwoju kultury polskiej na Ukrainie.

Prezes ŻOZPU w imieniu Polaków z Żytomierszczyzny podziękowała władzom Żytomierza i obwodu żytomierskiego, Senatowi RP, Kancelarii Prezesa Rady Ministrów, Urzędowi Marszałkowskiemu Województwa Kujawsko-Pomorskiego, Urzędowi Marszałkowskiemu Województwa Śląskiego, Zespołowi Pieśni i Tańca „Śląsk”, Stowarzyszeniu „Wspólnota Polska”, Zarządowi ŻOZPU oraz

wszystkim tym, którzy przyczynili się do organizacji i przeprowadzenia uroczystości.

Tradycyjnym elementem Dni Kultury Polskiej była niedzielna msza święta w katedrze pw. św. Zofii, którą w intencji żołnierzy wojny polsko-bolszewickiej 1920 roku odprawił dziekan ks. Witalij Bezszykury.

Zachowaniu świadomości historycznej oraz zaznajomieniu ze śladami dziedzictwa narodowego służyła wycieczka pt. „Miejsca polskie w Żytomierzu”.

Osobnym wydarzeniem było uczczenie pamięci żołnierzy wojny polsko-bolszewickiej 1920 roku. Pułkownik Agnieszka Malczewska, płk Mieczysław Struś, mjr Paweł Osiński, redaktor Grażyna Orłowska-Sondej, Wiktoria Laskowska-Szczur i członkowie Zarządu ŻOZPU złożyli kwiaty i zapalili znicze przed pomnikiem św. Jana Pawła II na placu przed katedrą, a także na grobie ojca i przybranej matki I.J. Paderewskiego oraz na mogiłach żołnierzy batalii 1920 roku na Cmentarzu Polskim. Warto dodać, że Ży-

Uczczenie pamięci żołnierzy wojny polsko-bolszewickiej 1920 roku / Вшанування пам'яті солдатів польсько-більшовицької війни 1920 р.

tomierski Obwodowy Związek Polaków na Ukrainie od lat opiekuje się grobami legionistów oraz Cmentarzem Polskim.

Dni Kultury Polskiej w Żytomierzu należą do najważniejszych wydarzeń w życiu kulturalnym i społecznym polskiej diaspory na Ukrainie. Wydarzenie zorganizował Żytomierski Obwodowy Związek Polaków na Ukrainie przy wsparciu Rady Obwodowej i Rady Miejskiej, Wydziału Kultury Administracji Obwodowej i Stowarzyszenia „Wspólnota Polska”.

Projekt finansowany jest ze środków Kancelarii Prezesa Rady Ministrów w ramach zadania publicznego dotyczącego pomocy Polonii i Polakom za granicą.

Wiktoria Laskowska-Szczur

Imiona zapomniane: Andrzej Janowicz

Kultura muzyczna wielkiego Wołynia dopiero zaczyna otwierać przed badaczami nieprzeczytane przez nich karty. Naukowcy, którzy dążą do napisania historii muzyki tego regionu, odczuwają potrzebę rozwiązania kilku ważnych problemów: określenia kręgu osobowości, które przysłużyły się rozwojowi kultury muzycznej wielkiego Wołynia, zrekonstruowania ich życiorysów oraz wprowadzenia zapomnianych dzieł do praktyki koncertowej. Seria wydawnicza „Muzyczny skarbiec Wołynia” krok po kroku rozwiązuje te zadania.

Proponowany czytelnikom ósmy zeszyt serii poświęcony jest Andrzejowi Janowiczowi (1830-1902). Andrzej Janowicz to osobowość niezwykła. Samo wyliczenie tego, co robił w życiu i co udało mu się osiągnąć, zajmuje duży akapit. Europejskie publikacje encyklopedyczne XIX wieku pozycjonują go jako pianistę, wiolonczelistę, kompozytora, dyrygenta, pedagoga muzycznego, a także poetę, prozaika, tłumacza, publicystę i numizmatyka.

Współcześni wskazywali na ważną rolę Andrzeja Janowicza w kulturze muzycznej Żytomierza. Jednak wraz z otwarciem w mieście oddziału Cesarskiego Rosyjskiego Towarzystwa Muzycznego i pojawieniem się nowych form życia muzycznego (zarówno koncertowego, jak i edukacyjnego) imię Andrzeja Janowicza było stopniowo zapomniane i zniknęło ze słowników i podręczników. Dopiero w drugiej połowie XX wieku znalazło się w zasięgu wzroku znanej uczonicy Kira Szamajewej w związku z jej badaniami naukowymi poświęconymi osobie Juliusza Zarębskiego, którego starszym przyjacielem był Andrzej Janowicz. 19 października 2019 roku podczas corocznych odczytów naukowych w Muzeum Borysa Latoszyńskiego w Żytomierzu Kira Szamajewa przekazała muzeum część osobistego archiwum Andrzeja Janowicza – zbiór jego utworów muzycznych (zarówno opublikowanych za życia kompozytora, jak i rękopisów).

Dla niniejszej publikacji redaktorzy serii spośród pism niezaskutecznie zapomnianego kompozytora wybrali mszę łacińską na chór mieszany i organy oraz rozpoczęli rekonstrukcję życiorysu Andrzeja Janowicza na podstawie materiałów encyklopedycznych, przewodników, prasy XIX-wiecznej, wspo-

Fotograficzny portret Andrzeja Janowicza, dzieło Eugeniusza Sobkiewicza, jednego z pierwszych fotografów Żytomierza / Фотопортрет Андрея Яновича роботи одного з перших фотографів Житомира Євгенія Собкевича

Szkic historyczny

Andrzej Janowicz urodził się 23 listopada 1830 roku w Odessie w rodzinie Grzegorza i Teresy Janowiczów. Nauki pobierał w gimnazjum w Kamieńcu Podolskim. Do 1855 roku pracował w Izbie Skarbowej guberni podolskiej.

Brzostowski informuje, że Janowicz odbył trzy podróże zagraniczne, podczas których odwiedził Austrię, Niemcy, Francję, Belgię, Hiszpanię, Portugalię, Egipt, Turcję, Anglię i Włochy. Podczas tych wyjazdów poznał osobiście wybitnych naukowców, pisarzy, muzyków. Wśród nich byli m.in. Gioacchino Rossini, Adrien François Servais, Ferenc Liszt, Joachim Lelewel, Alexandre Dumas (ojciec), Augustin Eugène Scribe, Jean Baptiste Karr, Adam Mickiewicz.

Nie wdając się w szczegóły, źródła podają również, że Andrzej Janowicz mieszkał

mnień. W tym zakresie szczególnie bogata informacyjnie jest „Kronika żytomierska” Aleksandra Brzostowskiego (1848-1920), prozaika, poety, bibliografa, dziennikarza, antykwariusza, głównego sekretarza „Wielkiej encyklopedii powszechnej ilustrowanej”.

Strona rękopisu „Msza na 4 głosy mieszane, z towarzyszeniem organów. F-dur” Andrzeja Janowicza / Сторінка рукопису «Msza na 4 głosy mieszane, z towarzyszeniem organów. F-dur» Андрея Яновича

przez pewien czas w Niemczech, doskonaląc grę na fortepianie i studiując teorię muzyki, a także w Brukseli, gdzie szlifował swoje umiejętności u słynnego muzyka, dyrektora Królewskiego Konserwatorium François-Josepha Fétisa.

Po powrocie osiadł na kilka lat w Kamieńcu Podolskim, gdzie zarabiał na życie lekcjami muzyki. Później kierował orkiestrą w majątku Władysława Jżyckiego. Wrażenia z czasów spędzonych w krainie nad Dniestrem Andrzej Janowicz opisał po latach w powieści „Żebracy”.

Z Kamieńca Podolskiego przeprowadził się do Berdyczowa. Tam w 1856 roku wydał swoje pierwsze opowiadania: „Szuler” i „Jedynak”. W następnym roku przeniósł się do Machnówki, gdzie przez dwa lata mieszkał w domu braci Padurów.

Po Machnówce nasz bohater przybył do Żytomierza. W mieście tym udzielał lekcji muzyki i kontynuował działalność literacką. W wydawnictwie Konstantego Budkiewicza zaczęły ukazywać się jego utwory muzyczne.

Badacze wskazują na fakt, że kompozytor studiował na Uniwersytecie Świętego Włodzimierza w Kijowie. Jednak wymienianą różną latą rozpoczęcia nauki: Aleksander Brzostowski – 1860, Kira Szamajewa – 1861.

W roku 1867 Andrzej Janowicz powrócił do Żytomierza (być może z zagranicznych wojaży) i z powodzeniem zaangażował się w działalność pedagogiczną. Wśród jego uczniów był znany pianista i pedagog Wilhelm Lityński. Dyrektor Instytutu Muzycznego w Warszawie Apolinary Kątski podczas swoich koncertów w Żytomierzu spotkał się z Lityńskim i zaprosił go na studia w kierowanej przez siebie placówce. Młody muzyk z Żytomierza zapisał się na piąty rok, a pół roku później został przeniesiony na szósty. Studiował u prof. Rudolfa Strobla, który swoją działalność pedagogiczną rozpoczynał w Żytomierzu. W 1882 roku Lityński został wykładowcą w tymże Instytucie Muzycznym w Warszawie.

Oprócz zamiłowania do literatury i muzyki Andrzej Janowicz miał jeszcze jedną pasję –

interesował się numizmatyką. Kolekcjonować rozpoczął w latach szkolnych. Za życia zgromadził cenną kolekcję 2600 polskich monet i medali z różnych epok, w którą zainwestował prawie wszystkie skromne oszczędności. Jednak w 1901 roku (na krótko przed śmiercią) z nieznanych nam przyczyn musiał ją sprzedać.

We wspomnieniach Brzostowskiego znajdujemy słowny portret artysty: „skromny a cichy, zdolny a zapoznany, sumienny a pracowity, idealista aż do przesady, surowy przytem w sądach, bo sam pełen prawości”. Te słowa naocznego świadka skłaniają do dokładnych poszukiwań naukowych, ponieważ nawet to, co udało się znaleźć i przeanalizować podczas badania materiałów podarowanych przez Kirę Szamajewą, otwiera szeroką perspektywę badań zarówno życia i twórczości samego Andrzeja Janowicza, jak i wielu jemu współczesnych Wołyńian.

Dr Irena Kopoć,
Włodzimierz Ostryński

Msza op. 5 Andrzeja Janowicza (Szkic analityczny)

W spuściźnie kompozytorskiej Andrzeja Janowicza są utwory różnych gatunków: opera, pieśni, kompozycje na zespoły kameralne, a także msza na chór i organy.

Słowo msza (łac. *missa*) jest używane w dwóch znaczeniach. W sensie liturgicznym, w Kościele katolickim i prawosławnym to nabożeństwo będące przypomnieniem Ostatniej Wieczerzy i symbolicznym urzeczywistnieniem ofiary Chrystusa na krzyżu, w sensie muzycznym, jest dziełem kompozytorskim odpowiadającym częściom liturgii w Kościele katolickim, stałym (*ordinarium*) i zmiennym (*proprium*). Jednak oprawa muzyczna modlitw może się zmieniać, co pozwala kompozytorom tworzyć coraz więcej ich muzycznych wcieleni.

Wśród głównych form muzycznych właśnie msza ma najdłuższą historię. Powstała w pierwszych wiekach po Chrystusie jako zbiór melodii do śpiewanych tekstów liturgicznych i stopniowo stała się gatunkiem istniejącym do naszych czasów. Msza muzyczna nie zawsze wiąże się z nabożeństwem i może być dziełem koncertowym.

Nabożeństwo, podczas którego odprawiana jest msza z oprawą muzyczną, czyli gdy wszystkie części stałe oraz zmienne są w całości śpiewane, nazywa się „uroczystą” (*missa solemnis*). Msza, w której teksty nie

są śpiewane, nazywana jest „cichą mszą” (*missa lecta*).

Przy analizie mszy zawsze zainteresowanie budzi ustalenie, w jaki sposób powstał zamysł dzieła autora, a co najważniejsze – do czego kompozytor przyznał swoje dzieło: do liturgii czy do występu koncertowego niezwiązanego z nabożeństwem w kościele.

Niestety, rękopisy Andrzeja Janowicza nie są datowane. Dlatego trudno jest nawet wstępnie określić, kiedy dokładnie powstały jego kompozycje. Jednak fakt obecności religijnego utworu kompozytora w spuściźnie muzycznej Żytomierza sugeruje, że na takowe dzieła istniało zapotrzebowanie, a być może, że muzyk pełnił służbę w kościele jako organista. Sądząc po stanie rękopisu, można przypuszczać, że był wielokrotnie używany – świadczą o tym ślady palców pozostawione podczas częstego przewracania kartek. Możliwe, że ktoś z osób duchownych zaproponował kompozytorowi napisanie mszy. Brzostowski wymienia nazwiska wielu księży, którzy odgrywali znaczącą rolę w życiu kulturalnym Żytomierza: Kacper Borowski, Ignacy Hołowiński, Antoni Krechowiecki, Antoni Królicki, Karol

Niedziałkowski. Jest prawdopodobne, że w procesie dalszych badań zostaną wyjaśnione rola i wpływ kapłanów na tworzenie muzyki religijnej.

Innym czynnikiem, który mógł wpłynąć na plan dzieła, była rekonstrukcja organów w żytomierskim kościele katedralnym św. Zofii. Wydarzenie to miało miejsce w 1857 roku. Dzięki funduszom Stanisława Grabowskiego mistrz organowy z Wiednia Franz Ullmann ulepszył organy, które zostały zainstalowane na początku XIX wieku. Po czterdziestu latach – w 1897 roku – organy zostały ponownie gruntownie odnowione przez znaną na całym świecie firmę organową „E.F. Walcker & Co., Ludwigsburg-Württ”. Być może obecność dobrego instrumentu skłoniła Janowicza do stworzenia mszy, którą dałoby się wykonać siłami muzyków Żytomierza.

Msza łaćkańska Andrzeja Janowicza na chór mieszany i organy (fisharmonię) zawiera tradycyjne sześć części: *Kyrie*, *Gloria*, *Credo*, *Sanctus*, *Benedictus*, *Agnus Dei*.

W Kościele katolickim *Kyrie* to pierwsza część mszy. Składa się z trzech fragmentów: *Kyrie eleison*, *Christe eleison*, *Kyrie eleison*. Każda z aklamacji powinna być powtarzana trzykrotnie (łącznie dziewięć aklamacji). Jest to tak zwana zasada trzech trójjedności, symbolizująca Tróję Świętą, troistość współistotną, *sacrum* (trójcę trójc) i jedność

z dziewięcioma chórami (lub rangami) zastępów aniołów.

Kyrie w mszy Andrzeja Janowicza ma inną strukturę i jest złożoną dwuczęściową formą. Od pierwszych dźwięków utworu staje się jasne, że kompozytor nie ma na celu naśladowania melodyki śpiewu gregoriańskiego i jego formy, ale tworzy melodię zgodnie z estetyką romantyzmu.

Gloria to pieśń anielska, która oznajmiała pasterzom narodziny Zbawiciela. Zawarta jest w drugim wersecie Ewangelii wg św. Łukasza (Łk 2, 14). Z tego powodu nazywana jest hymnem anielskim (*hymnus angelicus*). Pełny tekst *Glorii* dzielony jest warunkowo na trzy sekwencje semantyczne: śpiew aniołów w Betlejem (*Gloria in excelsis Deo, Et in terra pax hominibus bonae voluntatis*), chwała Bogu (od *Laudamus Te*), część chrystologiczna (od *Domine Fili* do końca).

Gloria to radość z narodzin Chrystusa. Jeśli *Kyrie* przedstawia sobą reinterpretowaną aklamację przedchrześcijańską, to *Gloria* jest już iście chrześcijańskim śpiewem. Odpowiada następnemu etapowi fabuły mszy świętej – przyścisł Zbawiciela na świat do każdego człowieka. W Kościele rzymskokatolickim tę pieśń wykonuje się w niedzielę (z wyjątkiem niedziel Adwentu i Wielkiego Postu) oraz w święta i uroczystości, a także podczas obchodów o szczególnie uroczystym charakterze. Jej korzenie sięgają IV wieku. Wchodzi również w skład nabożeństwa Wielkiego Czwartku, kiedy *Gloria* wykonywana jest w towarzystwie organów i dzwonów. Po czym instrumenty muzyczne nie są używane aż do nabożeństwa w wieczór Paschy, kiedy *Gloria in excelsis Deo* ponownie rozbrzmiewa w towarzystwie dzwonów.

18 wersów daje sposobność kompozytorom konwertować tekst *Glorii* w cykl wieloczęściowy. Na przykład Bach w Mszy h-moll dzieli tekst *Glorii* na dziewięć części, Haydn w Nelson Mass na trzy. Janowicz – na siedem części: *Gloria in excelsis Deo, Laudamus Te, Gratias, Domine Deus, Qui tollis, Quoniam Tu solus sanctus, Cum Sancto Spiritu, Amen*.

Podobnie jak w tekście *Gloria*, treść *Credo* również pozwala na podział semantyczny. Andrzej Janowicz napisał muzykę do słów nicejskiego wyznania wiary (*Symbolum Nicenum*) i podzielił całość na pięć członów semantycznych: *Credo in unum Deum (allegretto), Et incarnatus est (adagio), Crucifixus (adagio, fugato), Ex resurrexit (allegro) i Amen*.

Sanctus i *Benedictus* tradycyjnie łączone są w jedną pieśń, z bardzo interesującą strukturą muzyczną. Wynika to, po pierwsze, z tekstu zapożyczonego z Księgi Izajasza (Iz

6, 3); jest pieśnią serafinów latających wokół Boga i głoszących: „Święty, Święty, Święty jest Pan Zastępów. Cała ziemia pełna jest Jego chwały”. Po drugie, do *Sanctus* dołącza *Benedictus* (Mt 21, 9; por. Ps 118 [117], 26), w którym wysławiany jest Jezus Chrystus: „Hosanna Synowi Dawida! Błogosławiony Ten, który przychodzi w imię Pańskie! Hosanna na wysokościach!”. W ten sposób powstaje złożona forma dwóch pieśni:

1. *Sanctus, Sanctus, Sanctus Dominus Deus Sabaoth.*
2. *Pleni sunt caeli et terra gloria tua.*
3. *Hosanna in excelsis.*
4. *Benedictus qui venit in nomine Domini.*
5. *Hosanna in excelsis.*

Andrzej Janowicz skomponował *Sanctus* i *Benedictus* jako oddzielne pieśni, które są wykonywane jedna po drugiej. Jednak złożona dwuczęściowość jako zasada formotwórcza jest dobrze widoczna w obu tych fragmentach mszy.

Ostatnią częścią mszy jest *Agnus Dei* – Baranek Boży, jedno z imion Jezusa Chrystusa, który przyjął na siebie grzechy świata. Słowa wzięte są z Ewangelii wg św. Jana: „Oto Baranek Boży, który gładzi grzechy świata” (J 1, 29). Znaczenie liturgiczne *Agnus* – pełne pokory zwrócenie się do żywych, błaganie o przebaczenie i obdarzenie pokojem.

Tekst składa się z trzech wersów, z których pierwsze dwa są takie same, a trzeci dodatkowo ma zakończenie *Dona nobis pacem* (obdarz nas pokojem):

Agnus Dei, qui tollis peccata mundi, miserere nobis.

Agnus Dei, qui tollis peccata mundi, miserere nobis.

Agnus Dei, qui tollis peccata mundi, dona nobis pacem.

Formy muzyczne, używane przez kompozytorów podczas tworzenia muzyki do tych wersów, różnicują indywidualne cechy struktury. W mszy Andrzeja Janowicza obserwujemy dwuczęściową kompozycję, w której słowa *Dona nobis pacem* są wyodrębnione jako osobna sekwencja.

Muzyka mszy Andrzeja Janowicza świadczy o znacznym wpływie estetyki romantycznej, co przejawia się w stylistyce melodyki, harmonii formy muzycznej. Zadaniem kompozytora było przybliżenie muzyki liturgicznej do możliwości percepcyjnych jemu współczesnych, dlatego starał się nie poddawać stylizacji średniowiecznych tradycji (jak to często robią kompozytorzy obecnie), lecz pogłębić przeżycia modlitewne artystycznym wrażeniem wywołanym przez nader estetyczną, uduchowioną i wysublimowaną muzykę.

Dr Irena Kopoć

Andrzej Duda wraz z małżonką Agatą Kornhauser-Dudą przebywali w dniach 11-13 października z trzydniową wizytą u wschodniego sąsiada Polski.

Prezydent spotkał się z najwyższymi władzami ukraińskimi oraz odwiedził Polski Cmentarz Wojenny w Kijowie-Bykowni. W jego obecności w Odessie zostały podpisane porozumienia gospodarcze.

„Wizyta na Ukrainie, u naszego sąsiada, jest niezwykle ważna. W czasie pandemii wiele sektorów gospodarki zależy od jeszcze lepszej współpracy międzypaństwowej i konkretnych rozwiązań. Więzy Polski z Ukrainą są bardzo silne i razem pracujemy nad ich umacnianiem” – napisał prezydent na Twitterze po przylocie.

Pierwszego dnia Andrzej Duda wziął udział w uroczystościach z okazji 80. rocznicy zbrodni katyńskiej na Polskim Cmentarzu Wojennym w Bykowni pod Kijowem. Tam, na wspólnej mogile ofiar totalitaryzmu oraz na mogile zbiorowej, złożył wieńce, oddając hołd ofiarom zbrodni katyńskiej oraz polskim i ukraińskim ofiarom zbrodni NKWD. Prezydentowi towarzyszyła małżonka.

Po odmówieniu modlitwy w intencji ofiar przez o. Benedykta Kroka prezydent Andrzej Duda zwrócił się do zebranych: – Prawda o zbrodni katyńskiej, o bestialskim, ludobójczym morderstwie, jakiego Sowietci dokonali na polskich oficerach w Katyniu, w Charkowie i tutaj, w Bykowni, stanowi dzisiaj jeden z najsilniejszych fundamentów Polski wolnej, prawdziwie suwerennej i prawdziwie niepodległej.

W kontekście rosyjskiej agresji na Ukrainę powiedział: – Naszym obowiązkiem jest dzisiaj odwrócić, zatrzymać i przywrócić tu, i Ukrainie, i Europie, te granice, które powinny być i które są granicami uczciwości, prawa międzynarodowego, sprawiedliwości i po prostu zwykłej przyzwoitości.

Tego dzisiaj domaga się pamięć tych ofiar, które spoczywają tutaj, w Bykowni, w tym lesie. Tego dzisiaj domaga się pamięć także i tych ofiar, które spoczywają w Charkowie i w tylu innych miejscach. Zawsze musimy o tym pamiętać, bo to jest kwestia godności naszych narodów, to jest kwestia sprawiedliwości, to jest wreszcie kwestia uczciwej pamięci historycznej, której kultywowanie, i o której mówienie jest naszym obywatelskim obowiązkiem.

Cześć i chwała Bohaterom, wieczna pamięć Pomordowanym i Poległym! – zakończył Andrzej Duda.

Drugi dzień wizyty prezydent RP rozpoczął się od złożenia symbolicznego koszyka

Prezydent Polski na Ukrainie

z kłosami pszenicy pod pomnikiem Ofiar Wielkiego Głodu 1932-1933 oraz zapalenia znicza pod Krzyżem Bohaterów Niebiańskiej Sotni. Przed ambasadą polską w Kijowie Andrzej Duda odsłonił pomnik Anny Walentynowicz, działaczki opozycji antykomunistycznej w PRL, legendy „Solidarności” ukraińskiego pochodzenia (Walentynowicz urodziła się 15 sierpnia 1929 roku we wsi Sienne, obecnie Sadowe, w powiecie rówieńskim w woj. wołyńskim, zginęła 10 kwietnia 2010 roku w katastrofie smoleńskiej).

Następnie rozpoczęła się polityczna część wizyty. W Pałacu Maryjskim po rozmowie w cztery oczy przywódców obu państw rozpoczęły się rozmowy strony polskiej i ukraińskiej pod przewodnictwem prezydentów. Kwestie, które poruszono, dotyczyły współpracy dwustronnej, relacji gospodarczych, zbliżania Ukrainy do Unii Europejskiej, a także bezpieczeństwa regionu, w tym sytuacji na Białorusi.

Prezydenci Polski i Ukrainy podpisali wspólną deklarację, która kompleksowo opisuje strategię i cele wspólnej polityki w obszarze m.in. historii, gospodarki i bezpieczeństwa. Porusza sprawy dziedzictwa historycznego, praw mniejszości narodowych, w tym kwestie oświaty. W dokumencie podkreślono znaczenie polsko-ukraińskich stosunków dwustronnych, które mają charakter partnerstwa strategicznego.

Prezydenci wyrazili też wolę ich wszechstronnego rozwoju na rzecz społeczeństw i gospodarek Polski i Ukrainy.

Następnie Andrzej Duda spotkał się z premierem Ukrainy Denysiem Szmyhałem oraz przewodniczącym Rady Najwyższej Ukrainy Dmytro Razumkowem.

Dla towarzyszącego prezydentowi prezesa IPN Jarosława Szarka wizyta na Ukrainie była okazją do rozmów z szefem Ukraińskiego Instytutu Pamięci Narodowej Antonem Drobowyczem.

13 października w Odessie Andrzej Duda i Wołodymyr Zełenski wspólnie otworzyli polsko-ukraińskie forum gospodarcze „Perspektywy współpracy Polski i Ukrainy: realizacja wspólnych inicjatyw i projektów w dziedzinie transportu i energetyki”. Podczas sesji inauguracyjnej obaj prezydenci wygłosili przemówienia.

– Polska do współpracy z Ukrainą, do rozwoju naszych więzi gospodarczych podchodzi naprawdę bardzo poważnie, widzimy to jako wielkie zadanie na przyszłość, wielką perspektywę, która – mam nadzieję – przyniesie ogromne korzyści zarówno Rzeczypospolitej – mojemu krajowi, jak również Ukrainie – zaznaczył Andrzej Duda. Podkreślił w tym kontekście znaczenie infrastruktury – dróg, mostów, przejść granicznych, linii kolejowych czy portów – bez której nie da się budować efektywnej i wzajemnie korzystnej współpracy handlowej.

Nawiązując do kwestii rozwijania Inicjatywy Trójmorza, Andrzej Duda oświadczył: – Obiecałem panu prezydentowi, że na zbliżającym się szczycie państw Trójmorza

Prezydent Polski Andrzej Duda i Prezydent Ukrainy Wołodymyr Zełenski spotkali się w Kijowie / Президент Республіки Польща Анджей Дуда та Президент України Володимир Зеленський зустрілися в Україні

w Estonii przedstawię sprawę współpracy państw Trójmorza z Ukrainą, omówię zarówno perspektywę tej współpracy, jak i jej możliwą formułę tak, aby ta współpraca jak najszybciej był możliwa. Wierzę w to, że uda się to zrealizować jako jeszcze większe zbliżenie Ukrainy z Unią Europejską, a przede wszystkim z państwami UE naszej części europejskiego kontynentu.

W obecności przywódców obu państw zostało podpisane porozumienie o współpracy między portami w Gdańsku i Odessie.

Po południu w centrum Odessy, na ulicy Lecha Kaczyńskiego, para prezydencka oraz prezydent Ukrainy złożyli wieńce przed tablicą upamiętniającą tragicznie zmarłego prezydenta RP, który zginął w katastrofie pod Smoleńskiem. Tablica Lecha Kaczyńskiego została odsłonięta w 10. rocznicę jego śmierci.

Andrzej Duda znalazł też czas, by spotkać się z przedstawicielami polskiego biznesu, w tym zrzeszonymi w Międzynarodowym Stowarzyszeniu Przedsiębiorców Polskich na Ukrainie.

Spotkanie przedstawicieli mediów polskich i polonijnych w Muzeum Jana Pawła II i Prymasa Wyszyńskiego w Warszawie / Зустріч полонійних ЗМІ у Музеї Іоанна Павла II і Кардинала Вишинського у Варшаві

VII Zjazd Federacji Mediów Polskich na Wschodzie

Coroczne spotkanie przedstawicieli mediów polskich i polonijnych działających za granicą odbyło się w Muzeum Jana Pawła II i Prymasa Wyszyńskiego w Warszawie 6 listopada. Z powodu pandemii znakomita większość jego uczestników brała w nim udział zdalnie.

W Zjeździe uczestniczyli przedstawiciele ponad 50 redakcji, m.in. z Ukrainy, Białorusi, Litwy, Rosji, Kirgistanu, Kazachstanu, Słowacji, Czech, Mołdawii i Węgier. Na miejscu, w Warszawie, obradowali redaktorzy z Ukrainy: Jerzy Wójcicki, prezes Federacji i redaktor naczelny „Słowa Polskiego” z Winnicy, Wojciech Jankowski, redaktor naczelny „Kuriera Galicyjskiego” wydawanego we Lwowie, Wiktoria Laskowska-Szczur, redaktor naczelna „Tęczy Żytomierszczyzny” ukazującej się w Żytomierzu, polskie media z Litwy reprezentowali Rajmund Klonowski i Ewelina Mokrzecka z „Kuriera Wileńskiego” oraz Walenty Wojniłło z TV Wilno. Pozostali dziennikarze i redaktorzy śledzili przebieg Zjazdu i włączali się do dyskusji za pośrednictwem platform Zoom, Facebook i YouTube.

W części otwartej spotkania uczestniczyli goście z Kancelarii Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej, Sejmu i Senatu RP, Ministerstwa Spraw Zagranicznych oraz Kancelarii Prezesa Rady Ministrów.

Uczestników Zjazdu powitał sekretarz stanu w Kancelarii Prezydenta RP Adam Kwiatkowski. W imieniu prezydenta Andrzeja Dudy podziękował za zorganizowanie spotkania poświęconego polskim mediom

na Wschodzie oraz za aktywne działania polskich redakcji mimo trudnej sytuacji epidemicznej. Przypomniał początki Federacji Mediów Polskich oraz postać śp. Mirosława Rowickiego, zmarłego w tym roku założyciela i redaktora naczelnego „Kuriera Galicyjskiego”. „Dla nas wszystkich to, co on robił, jest pewnym wyzwaniem, żeby jego spuściznę kontynuować dla dobra Polaków, którzy mieszkają na Wschodzie, dla dobra naszych relacji obustronnych” – powiedział.

Małgorzata Gosiewska, wicemarszałek Sejmu RP, podkreśliła, że działalność Federacji, a przede wszystkim bliska współpraca środowisk polskich, to stała budowa wspólnoty narodowej bez względu na miejsce zamieszkania. „Nie jesteście biernym obserwatorem zagrożeń” – dodała, odnosząc się do wydarzeń na Białorusi oraz kryzysu wywołanego przez pandemię. „Jesteście dla nas wielokrotnie źródłem informacji na temat różnych środowisk i instytucji. Dzięki temu Polska mogła udzielić odpowiedniego wsparcia lokalnym środowiskom” – powiedziała.

O znaczeniu polskich mediów na Wschodzie dla współpracy i dialogu, integracji środowisk i informowania o ich działalności mówił szef Kancelarii Prezesa Rady Ministrów,

współtwórca Federacji Michał Dworczyk, sekretarz stanu, pełnomocnik Rządu do spraw Polonii i Polaków za Granicą Jan Dziedziczk oraz Sławomir Kowalski, dyrektor Departamentu Współpracy z Polonią i Polakami za Granicą Ministerstwa Spraw Zagranicznych.

Swoje wystąpienia mieli też przedstawiciele organizatorów spotkania, prezes Fundacji Wolność i Demokracja Lilia Luboniewicz i prezes Fundacji „Pomocy Polakom na Wschodzie” Mikołaj Falkowski.

Jerzy Wójcicki, prezes Federacji Mediów Polskich na Wschodzie, przedstawił projekt misji, wizji i celów organizacji do roku 2030. Główne pytania, które stawiał członkom Federacji, dotyczyły ich pomysłów na wspólne projekty, propozycji usprawnienia współpracy z instytucjami państwowymi w Polsce, planów na przyszłość.

Oprócz rozmów na tematy strictly związane z działalnością polskich i polonijnych redakcji debatowano o roli Federacji Mediów Polskich na Wschodzie w promocji inicjatyw współpracy międzynarodowej, m.in. Trójmorza czy Trójkąta Lubelskiego. Mówiono też o sytuacji mediów na Białorusi w kontekście trwających tam protestów przeciwko sfałszowanemu przez reżim Aleksandra Łukaszenki wynikom wyborów prezydenckich.

Podczas części zamkniętej członkowie redakcji polskich i polonijnych postanowili przedłużyć o rok kadencję obecnego zarządu i prezesa Federacji Jerzego Wójcickiego. Spotkanie zakończyło się przyjęciem uchwały.

VII Zjazd Federacji Mediów Polskich na Wschodzie zorganizowały Fundacja „Pomoc Polakom na Wschodzie” oraz Fundacja Wolność i Demokracja. Projekt jest finansowany ze środków Kancelarii Prezesa Rady Ministrów w ramach zadania publicznego dotyczącego pomocy Polonii i Polakom za granicą.

Wiktoria Laskowska-Szczur

Uchwała podjęta przez dziennikarzy polskich zrzeszonych w Federacji Mediów Polskich na Wschodzie

Dziennikarze polscy i polonijni zrzeszeni w FMPnW, która działa na rzecz krzewienia języka i kultury polskiej, a także promowania dobrego imienia Polski w ich krajach zamieszkania, deklarują chęć dalszego poprawiania jakości treści swoich mediów przy aktywnej współpracy z partnerami z Polski.

Dla dużej części z nas tworzenie mediów polskich i polonijnych to działalność społeczna, trwająca często 24 godziny na dobę. W swojej pracy zmagamy się z wyzwaniami związanymi z utrzymaniem ciągłości realizowanych przez nas działań – mimo braku wsparcia w pierwszej połowie każdego kolejnego roku – oraz wewnętrznymi uwarunkowaniami politycznymi i społecznymi pojawiającymi się w naszych krajach.

Zaznaczamy, iż jakościowe zmiany w działalności FMPnW wymagają wyznaczenia planu rozwoju naszej organizacji w perspektywie czasowej do 2030 r. Zarysowanie obszarów, które wymagają wsparcia, oraz skierowanie wspólnych wysiłków i zasobów na konkretne zadania, pozwoli usprawi-

nić komunikację pionową oraz horyzontalną i pokaże naszym partnerom gotowość polskich mediów do wprowadzenia pozytywnych zmian.

Ze względu na wyzwania, które przyniósł w 2020 rok, w tym te związane z epidemią koronawirusa, informujemy, że dokładamy wszelkich starań do rzetelnego informowania o rozwoju sytuacji z uwzględnieniem punktu widzenia państwa polskiego.

Federacja Mediów Polskich na Wschodzie nie akceptuje łamania praw człowieka zarówno na Białorusi, jak i w żadnym innym kraju, w którym aktywni są jej członkowie. Opieramy swoją działalność na wartościach chrześcijańskich i demokratycznych, nie możemy być bierni wobec sytuacji, w której władze centralne stosują instrumenty represji, podobne do tych, jakich używano wobec naszych dziadków i pradiadków w latach 1937-1938.

Jesteśmy bardzo przychylni inicjatywom podobnym do Międzymorza czy Trójkąta Lubelskiego z uwzględnieniem aktywnego, a nie biernego uczestnictwa krajów, które

reprezentujemy. Zapewniamy również o naszej gotowości podjęcia działań mających na celu popularyzację tych inicjatyw na łamach wszystkich kierowanych przez nas mediów.

Biorąc pod uwagę obecną sytuację międzynarodową wywołaną pandemią, jak również w celu przyspieszenia i usprawnienia prac FMPnW, jesteśmy gotowi zbierać się także w trybie online.

Odczuwamy silne wsparcie dla naszej aktywności płynące ze strony polskiego rządu i polskich instytucji pozarządowych. Zauważamy, że nasze postulaty sprzed roku, polegające na zapewnieniu ciągłości wsparcia, zostały uwzględnione i są brane pod uwagę podczas formowania budżetu na 2021 i kolejne lata. Apelujemy przy tym o przywrócenie dwuletniej promisy zapewniającej ciągłość i skuteczność pracy naszych redakcji.

Głównymi organizatorami VII Zjazdu Federacji Mediów Polskich na Wschodzie są Fundacja Wolność i Demokracja oraz Pomoc Polakom na Wschodzie przy wsparciu Kancelarii Prezesa Rady Ministrów.

Komunikat III Światowego Forum Mediów Polonijnych

15 listopada 2020 r. odbyło się III Światowe Forum Mediów Polonijnych, pod patronatem honorowym Instytutu Nauk o Komunikacji Społecznej i Mediach Uniwersytetu Marii Curie-Skłodowskiej w Lublinie oraz Polskiego Towarzystwa Komunikacji Społecznej.

Partnerami Forum była grupa Tipmedia i Fundacja Bona Notitia. Patronat medialny objęła Polonijna Agencja Informacyjna, PAI i Światowe Stowarzyszenie Mediów Polonijnych.

Organizatorami Forum były: Stowarzyszenie „Wspólnota Polska” reprezentowane przez prezesa Dariusza Piotra Bonisławskiego, Zrzeszenie Organizacji Polonijnych w Szwecji, reprezentowane przez prezes Teresę Sygnarek oraz Europejska Unia Wspólnot Polonijnych, reprezentowana przez prezydenta Tadeusza Adama Pilata.

Tegoroczne Forum było siódmym z kolei spotkaniem, pierwsze cztery odbywały się jako Europejskie Fora Mediów Polonijnych, a w 2018 roku Forum przyjęło formułę spotkania światowego.

W tym roku, ze względu na sytuację pandemiczną, Forum Mediów odbyło się w formie wirtualnej na platformie komunikacyjnej Evenea, na której zalogowało się i wzięło udział w Forum 106 przedstawicieli mediów polonijnych (wydawnictw prasowych, portali,

blogów, radia i telewizji) z 25 krajów i z pięciu kontynentów.

W programie Forum znalazły się m.in. prelekcje:

- Dziennikarstwo emigracyjne w historycznym kontekście – prof. dr hab. Iwona Hoffman, dyrektor Instytutu Nauk o Komunikacji Społecznej i Mediach Uniwersytetu Marii Curie-Skłodowskiej w Lublinie

- Przepis na atrakcyjność mediów polonijnych – Sabina Klimek, dr nauk ekonomicznych, konsul RP w Stambule

- Ogólne zasady etyki, kodeksu dziennikarskiego i prawa cytatu – Juliusz Marek, prezes Stowarzyszenia Polskie Telewizje Lokalne i Regionalne

- Empatyzacja odbiorcy jako sposób pozyskiwania czytelników – dr Karolina Burno, Katedra Dziennikarstwa na Wydziale Politologii i Dziennikarstwa Uniwersytetu Marii Curie-Skłodowskiej w Lublinie

- Bolączka mediów polonijnych – jak zarabiać na portalu internetowym – Piotr Marek, CEO Grupa Tipmedia

- Optymalizacja i pozycjonowanie stron internetowych redakcji – Rafał Kozłowicz, specjalista ds. content marketingu, Grupa Tipmedia.

Media polonijne w Europie i na świecie są ściśle związane z realizacją priorytetów

polityki polonijnej władz polskich, spełniając ważną rolę poprzez promowanie języka polskiego oraz służąc integracji środowisk polonijnych i przybliżając je do Kraju. Dla mediów polonijnych ważne jest posiadanie stałej, wspólnej platformy spotkań, którą zapewniają im organizowane corocznie Fora Mediów, oraz założone z inicjatywy uczestników w 2019 roku Światowe Stowarzyszenie Mediów Polonijnych, zrzeszające dziennikarzy, redaktorów, fotoreporterów i niezależnych dziennikarzy pracujących dla mediów polonijnych.

Uczestnicy wyrazili podziękowanie organizatorom i zwrócili się do nich z prośbą o coroczne kontynuowane medialnych spotkań.

Organizatorzy III Światowego Forum Mediów Polonijnych: Zrzeszenie Organizacji Polonijnych w Szwecji, Stowarzyszenie „Wspólnota Polska”, Europejska Unia Wspólnot Polonijnych. Partnerzy: Grupa Tipmedia, Fundacja Bona Notitia.

**Inauguracja akcji „Solidarni w walce z COVID-19” w Katowicach /
Початок акції „Солідарні в боротьбі з COVID-19” у м. Катовіце**

**Pomoc dla szpitala w Korosteniu /
Допомога для лікарні в Коростені**

Rodacy śpieszą z pomocą

Fundusz Górnośląski, Urząd Marszałkowski Województwa Śląskiego i Górnośląskie Przedsiębiorstwo Wodociągów zorganizowały akcję „Solidarni w walce z COVID-19”, która objęła mieszkańców regionów partnerskich Śląska na Ukrainie – obwodów lwowskiego i żytomierskiego.

Zagrożenie związane z pandemią koronawirusa staje się testem dla naszego poczucia wspólnoty i solidarności. Rozprzestrzeniająca się także na Ukrainie epidemia dotyka wszystkich jej mieszkańców, a jej skutki odczuwają zwłaszcza ludzie ubodzy, samotni, zmagający się z chorobami przewlekłymi.

Urząd Marszałkowski Województwa Śląskiego, Fundusz Górnośląski i Górnośląskie Przedsiębiorstwo Wodociągów nie pozostały na ten stan obojętne. W ramach akcji „Solidarni w walce z COVID-19” przygotowali paczki ze środkami ochrony osobistej, artykułami szkolnymi i słodyczami dla dzieci. Otrzymały je polskie organizacje i szkoły funkcjonujące w obwodach lwowskim i żytomierskim, które od wielu lat działają na rzecz Polaków na Ukrainie: Żytomierski Obwodowy Związek Polaków na Ukrainie, Szkoła Średnia nr 24 im. Marii Konopnickiej we Lwowie, Polska Sobotnia Szkoła im. św. Królowej Jadwigi w Drohobyczu oraz Klasztor pw. Jezusa Dobrego Samarytanina w Drohobyczu.

Na Żytomierszczyźnie pomoc trafiła do polskich organizacji i szkół, m.in. w Żytomierzu, Berdyczowie, Korosteniu, Nowogrodzie Wołyńskim, Olewsku, Horoszwie, Korosteszowie, Marianówce, Bykówce, Susłach i Emilczynie. Przy katedrze żytomierskiej rozdawane były maseczki dla osób starszych. Przyłbice i maseczki otrzymały zespoły Koroliski, Dzwoneczki i teatr lalek ModernPol,

Uniwersytet Trzeciego Wieku oraz nauczyciele języka polskiego ze szkół ogólnokształcących.

Pomoc w postaci kombinezonów ochronnych, maseczek i płynów do dezynfekcji została przekazana szpitalowi wojskowemu w Żytomierzu, szpitalowi w Korosteniu i bezpośrednio lekarzom.

Obdarowanych ogromnie ucieszyła pomoc płynąca z Polski. Więż z ojczyzną podtrzymywana ze strony Województwa Śląskiego jest dla nich bezcenna.

Zarząd Żytomierskiego Obwodowego Związku Polaków na Ukrainie

**Pomoc trafiła bezpośrednio do lekarzy /
Допомога передана безпосередньо лікарям**

**Pomoc została przekazana szpitalowi wojskowemu w Żytomierzu /
Допомога надійшла до військового госпітала у Житомирі**

**Ślubowanie pierwszoklasistów
w Szkole Ogólnokształcącej nr 36 /
Посвята у першокласники
у загальноосвітній школі № 36**

czas okolicznościowej uroczystości dzieci z zapalem recytowały wiersze po polsku, obiecały nauczyć się języka, słuchać nauczycieli i rodziców.

W szkole nr 28 w Żytomierzu uczniowie I klasy uczący się języka polskiego otrzymali wyprawki szkolne w postaci plecaków i neseserów z okazji mikołajek. Wręczyła im je Wiktoria Laskowska-Szczur. W podziękowaniu za wspaniałe prezenty pierwszaki recytowały wiersze i śpiewały polskie piosenki. Św. Mikołaj i prezes Żytomierskiego Obwodowego Związku Polaków na Ukrainie życzyli im zdrowia i sukcesów w nauce polskiego.

Szkolne zestawy uczniowskie powędrują również do pierwszoklasistów ze szkoły nr 10 uczących się języka polskiego.

Wyprawki dla uczniów klas I ufundowała Fundacja „Pomoc Polakom na Wschodzie” i przekazała za pośrednictwem Zjednoczenia Nauczycieli Polskich na Ukrainie oraz Żytomierskiego Obwodowego Związku Polaków na Ukrainie.

Projekt jest finansowany ze środków Kancelarii Prezesa Rady Ministrów w ramach zadania publicznego dotyczącego pomocy Polonii i Polakom za granicą.

Wiktoria Laskowska-Szczur

**Przekazanie darów z Polski
dla dzieci w Ukrainie /
Вручення подарунків
з Польщі для дітей
в Україні**

Ślubowanie pierwszoklasistów

Uroczyste pasowanie na ucznia odbyło się w Szkole Ogólnokształcącej nr 36 w Żytomierzu. Z okazji rozpoczęcia nauki dzieciom подарowano plecaki i nesesery.

10 października dzieci uczęszczające do Szkoły Ogólnokształcącej nr 36 w Żytomierzu przeżyły wyjątkowy dzień: oficjalnie zostały uczniami placówki, w której uczy się języka polskiego od klasy I do XI. Prezes Żytomierskiego Obwodowego Związku Polaków na Ukrainie Wiktoria Laskowska-Szczur podziękowała administracji szkoły za zorganizowanie pasowania.

Pierwszoklasiści wzięli udział w baśniowym przedstawieniu, w którym wystąpili obok bohaterów ulubionych bajek. Było to dla nich pierwsze doświadczenia zaprezentowania się na szkolnej scenie.

Uczniowie I klasy otrzymali także prezenty z Polski: plecaki i zestawy śniadaniowe zawierających bidon oraz pudełko na kanapki.

21 października wyprawki wręczono również w szkole nr 6 w Żytomierzu. Pod-

**Plecaki i nesesery dla uczniów pierwszej
klasy Szkoły Ogólnokształcącej nr 28 /
Рюкзаки і несе́сери для учнів першого
класу ЗОШ № 28**

IPN ogłosił laureatów nagrody „Semper Fidelis”

Jednym z pięciu nagrodzonych został biskup senior diecezji kijowsko-żytomierskiej Jan Purwiński, obrońca Kościoła katolickiego, polskiej kultury i historii na Żytomierszczyźnie. Honorowe wyróżnienie Instytut Pamięci Narodowej przyznaje od 2019 roku.

Laureatów II edycji nagrody „Semper Fidelis” – przyznawanej osobom, instytucjom i organizacjom społecznym za szczególnie aktywny udział w upamiętnianiu dziedzictwa polskich Kresów Wschodnich – przedstawił dyrektor Biura Upamiętniania Walk i Męczeństwa IPN Adam Siwek 3 listopada na konferencji prasowej. Uroczystą galę wręczenia nagród przeniesiono z powodu pandemii na przyszły rok.

Wyróżnieni zostali: proboszcz katedry w Kamieńcu Podolskim, ks. Roman Twaróg, biskup senior diecezji kijowsko-żytomierskiej, ks. bp Jan Purwiński, dziennikarze z Grodna, małżeństwo Iness Todryk-Pisalnik i Andrzej Pisalnik oraz nauczyciel historii w Gimnazjum im. J.I. Kraszewskiego w Wilnie Waldemar Szelkowski. Nagrodę *post mortem* przyznano historyczce, slawistce, badaczce dziejów Kresów i losów polskich zesłańców w Rosji Dorze Kacnelson.

Swoje wyróżnienie prezes IPN dr Jarosław Szarek przyznał poecie, prozaikowi, dramaturgowi, krytykowi literackiemu urodzonemu w powiecie podhajeckim, obecnie mieszkającemu we Wrocławiu – Stanisławowi Srokowskiemu.

Nagroda „Semper Fidelis” przyznawana jest przez Instytut Pamięci Narodowej Polski od 2019 roku / Нагорода „Semper Fidelis” присвоюється Інститутом національної пам’яті Польщі від 2019 року

W tym roku wpłynęło 107 zgłoszeń. Honorowy patronat nad II edycją przyznania nagród objął prezes Rady Ministrów Mateusz Morawiecki.

O tym, kto zostaje laureatem „Semper Fidelis”, decyduje Kapituła Nagrody, której pracami kieruje prezes IPN. W danym roku przyznaje pięć nagród, z których jedna może zostać nadana *post mortem* (łac. po śmierci). Laureaci otrzymują pamiątkowe statuetki, dyplomy i plakety, których autorem jest artysta rzeźbiarz Paweł Pietrusiński.

Prezes IPN Jarosław Szarek, wyjaśniając powody, dla których ustanowiono nagrodę „Semper Fidelis”, zwrócił uwagę, że Instytut chce w ten sposób docenić liczne grono osób, instytucji oraz stowarzyszeń, które opiekują się lub dokumentują kresową spuściznę, przy czym działalność publiczna tych podmiotów pozostaje zbieżna z ustawowymi celami IPN. Sama nazwa „Semper Fidelis” (z łac. zawsze wierny) związana jest m.in. z miastem Lwowem, który w polskiej perspektywie pozostaje wierny Rzeczypospolitej.

„Nagroda ma także walor edukacyjny. Pomoże w rozpowszechnianiu wiedzy na temat tego, co Polska straciła po 1945 r. A straciła wiele. Na Kresach pozostały relikwie dawnej Rzeczypospolitej – to źródło naszej tożsamości, tradycji, kultury. Wszyscy, którzy poświęcają się ratowaniu tych

Bp senior Jan Purwiński jako laureat nagrody „Semper Fidelis” / Єпископ Ян Пурвінський – Лауреат нагороди „Semper Fidelis”

pamiętek, przywracaniu i utrwalaniu pamięci o historii tych ziem, zasługują na szczególne uznanie i wdzięczność obecnych i przyszłych pokoleń Polaków” – napisano na stronie IPN.

W 2019 roku nagrodę „Semper Fidelis” przyznano po raz pierwszy. Otrzymali ją wówczas: harcmistrz Stefan Adamski, czasopismo „Wołanie z Wołynia”, ksiądz Roman Dzwonkowski, żołnierz AK płk Weronika Sebastianowicz oraz Związek Harcerstwa Polskiego na Litwie. Specjalne wyróżnienie otrzymał Wiesław Helak.

**www.zozpu.zhitomir.net
na podstawie ipn.gov.pl**

Przyszły, 2021 rok, będzie rokiem jubileuszowym diecezji kijowsko-żytomierskiej, uznaje się bowiem, że datą graniczną jej powstania jest rok 1321. Dlaczego właśnie ten? Jakie wydarzenie miało wówczas miejsce?

W zachowanych do naszych czasów dokumentach pojawia się rok 1321 jako data sakry biskupiej pierwszego biskupa kijowskiego. Był nim bp Henryk I (Heinrich von Porwalle, łac. Henricus Episcopus Kioviensis, zm. przed 27 września 1334 roku), duchowny rzymskokatolicki, dominikanin, uczestnik misji na Ruś, lektor filozofii i teologii w Porwalle (Pasewalk) w diecezji kamieńskiej na Pomorzu. W 1320 roku został wyznaczony przez biskupa lubuskiego Stefana II na biskupa kijowskiego. Biskup Stefan dotarł aż do Kijowa, gdzie na życzenie mieszkańców ustanowił biskupem właśnie dominikanina Henryka. Ostatecznie nowy biskup wyświęcony został w Awinionie 18 stycznia 1321 roku przez kardynała Berengera na zlecenie papieża Jana XXII i rozpoczął organizowanie życia religijnego w powierzanej mu diecezji.

W związku ze zbliżającym się 700-leciem, jako przygotowanie do jubileuszu w dniach 4-5 listopada w Kijowie odbyła się II międzynarodowa konferencja naukowa zatytułowana „700-lecie diecezji kijowsko-żytomierskiej Kościoła rzymskokatolickiego: karty historii i terażniejszość”. Jej organizatorami były kuria biskupia diecezji kijowsko-żytomierskiej i Instytut Nauk Religijnych św. Tomasza z Akwinu w Kijowie. Ze względu na sytuację związaną z pandemią COVID-19 odbyła się online za pośrednictwem platformy Zoom. Dzięki temu miała znacznie szerszy zasięg, niż gdyby się odbywała w tradycyjny sposób.

Podstawowym celem konferencji było ukazanie bogactwa i złożoności 700-letnich dziejów diecezji kijowsko-żytomierskiej. Na jej kształt, struktury i funkcjonowanie miały wpływ kultury i tradycje wielu narodów, w tym przede wszystkim polskiego. Diecezja ta przez siedem wieków swego istnienia przeżywała wzloty i upadki wynikające z trudnej historii ziem, które ją tworzyły i przez które przetaczały się wojny. W XX wieku zaś jej struktury zostały zlikwidowane przez władze sowieckie, kościoły zamknięte, a w wielu przypadkach całkowicie zburzone. Nigdy też nie należała do diecezji zasobnych materialnie, co podkreślali prelegenci, ale zawsze była bogata wiarą wiernego ludu, który ją tworzył i nadal tworzy.

Innym celem spotkania było zarysowanie perspektyw badawczych, łączących różnorodne dane źródłowe z interpretacjami wkraczającymi w sferę relacji społecznych.

700-lecie diecezji kijowsko-żytomierskiej – konferencja naukowa

Międzynarodową konferencję naukową zorganizowały Instytut Nauk Religijnych św. Tomasza z Akwinu w Kijowie i tamtejsza kuria biskupia w dniach 4-5 listopada. Jej tytuł brzmiał „700-lecie diecezji kijowsko-żytomierskiej Kościoła rzymskokatolickiego: karty historii i terażniejszość”.

Nie określono przy tym warunków progowych dla zdefiniowania bogactwa realiów historycznych i współczesnych. Dzięki temu prelegenci i uczestnicy konferencji sami odnaleźli w takiej formie okazję do przedstawienia szeregu adekwatnych przykładów. Wydaje się, że takie ujęcie tematu pozwoliło ukazać złożoność 700-letniej historii diecezji kijowsko-żytomierskiej w sposób istotny poznawczo i atrakcyjny.

Uczestników konferencji powitali biskup diecezji kijowsko-żytomierskiej, ks. Witalij Krywicki SDB i dyrektor Instytutu Nauk Religijnych św. Tomasza z Akwinu o. dr Petro Balog OP.

Wśród ponad 15 prelegentów na szczególną uwagę zasługują referaty, które ogłosili: Olena Rusina (Kijów), „Prounijne tendencje w metropolii kijowskiej w XV wieku”; o. Marek Miławicki OP (Wrocław, Polska), „Kijowskiego Miasta słuchał go lud. Misja św. Jacka w Kijowie i na Rusi w piśmiennictwie hagiograficznym i historiograficznym”; prof. Marek Mielnik (Olsztyn, Polska), „Specyfika sytuacji łacińskiej diecezji kijowskiej w XVI i w drugiej połowie XVII wieku”; Oleksy Wynnyczenko (Lwów), „Diecezja kijowska w XVII wieku”; Irena Wodzianowska (Lublin, Polska), „Likwidacja klasztorów rzymskoka-

tolickich w 1832 r. na terenie guberni kijowskiej”; Natalia Sienkiewicz (Niemcy), „Kijów miejscem pamięci katolickiej Rusi, XVI-XVII wiek”, o. Dominik Jackow (Gródek), „Diecezja kijowska na przełomie XVII i XVIII wieku. Jej wybitni biskupi”; Natalia Moskowczenko (Kijów), „Losy wiernych parafii św. Mikołaja po 1937 r.”; Walentyna Łoś (Kraków, Polska), „Kult ikon w tradycji rzymskokatolickiej jako składnik przestrzeni kulturowej i cywilizacyjnej obwodu kijowskiego drugiej połowy XVIII w. (na przykładzie kultu Matki Bożej Berdyczowskiej)”.

Ponadprogramową prelekcję wygłosiła Elwira Gilewicz, lektorka języka rosyjskiego w Instytucie Rusycystyki Uniwersytetu Warszawskiego, przewodnicząca Rady Polsko-Ukraińskiej Fundacji im. Ignacego Jana Paderewskiego i członek Zarządu Żytomierskiego Obwodowego Związku Polaków na Ukrainie. Jej referat dotyczył wkładu Polaków w historię diecezji kijowskiej, podtrzymywanie wiary, kultury, tradycji oraz ich ogromnego udziału w kwestii odzyskiwania kościołów i remontowania zdewastowanych świątyń po czasach sowieckiego zniewolenia.

Ks. dk. Jacek Jan Pawłowicz
Informacje bibliograficzne za:
Wikipedia

Dzień Papieski w Żytomierzu

Obchody święta ustanowionego w hołdzie Janowi Pawłowi II odbyły się 23 października. Zorganizowały je Żytomierski Obwodowy Związek Polaków na Ukrainie i Centrum Edukacyjno-Informacyjne KUL w ramach projektu „Święty Jan Paweł II – mój Wielki Rodak”.

Przy pomniku św. Jana Pawła II przed katedrą św. Zofii mogli się zebrać tylko nieliczni przedstawiciele społeczności polskiej. Modlitwę poprowadził ks. Paweł Biłozyski, wikariusz katedralny. Prezes ŻOZPU Wiktoria Laskowska-Szczur przedstawiła życiorys Karola Wojtyły.

Uczniowie Polskiej Szkoły Sobotnio-Nie-dzielnej im. Ignacego Jana Paderewskiego, działającej przy ŻOZPU, przygotowali akademię, podczas której recytowali wiersze poświęcone Wielkiemu Rodakowi, a Natalia

Zubarewa wykonała piosenki „Tu wszędzie jest moja ojczyzna” oraz „Polskie kwiaty”. Na zakończenie obecni wspólnie zapalili znicze i odśpiewali „Barwę”. Nie zabrakło poczęstunku z ulubionymi smakołykami św. Jana Pawła II.

Obchodom Dnia Papieskiego towarzyszyły wykłady na temat Świętego Jana Pawła II, konkurs plakatów „Jan Paweł II – papież rodziny”, prezentacja wystawy „Jan Paweł II – dar Polski dla świata” przygotowanej przez Katolicki Uniwersytet Lubelski. Przeprowadzony został konkurs wiedzy o papieżu Polaku z nagrodami.

Warto przypomnieć, że staraniem Zarządu ŻOZPU jedna z ulic Żytomierza otrzymała w 2014 roku imię św. Jana Pawła II. Pomnik Ojca Świętego przed katedrą św. Zofii został wzniesiony w 2011 roku,

Zwycięzcy w konkursie wiedzy o papieżu Polaku odebrali nagrody / Вручення нагород за перемогу у конкурсі, присвяченому папі-поляку

w 10. rocznicę jego podróży apostolskiej na Ukrainę.

Działanie zostało zrealizowane w ramach projektu Fundacji Wolność i Demokracja, sfinansowane ze środków Kancelarii Prezesa Rady Ministrów w ramach zadania publicznego dotyczącego pomocy Polonii i Polakom za granicą.

Uroczystości odbyły się z zachowaniem zasad bezpieczeństwa sanitarnego.

Wiktoria Laskowska-Szczur

Obchodom Dnia Papieskiego towarzyszyły wykłady na temat Świętego Jana Pawła II / Під час святкування відбулися заняття з вивчення життєпису Іоанна Павла II

Przy pomniku św. Jana Pawła II przed katedrą św. Zofii zebrał się przedstawiciele społeczności polskiej / Біля пам'ятника св. Іоанну Павлу II перед собором св. Софії зібрались представники польської громади

Prezes Alicja Ratyńska przedstawiła ćwierćwiekowy dorobek Związku Polaków Winniczyny / Голова Спілки поляків Алла Ратинська представила досягнення організації за чверть століття

Obchody 25-lecia Związku Polaków Winniczyny

Z okazji jubileuszu polskiej organizacji w Filharmonii Obwodowej im. M. Leontowicza w Winnicy odbył się 10 października XXI Regionalny Festiwal Kultury Polskiej „Łączmy się, Radujmy się, Śpiewajmy Razem”.

Związek Polaków Winniczyny (ZPW), na którego czele stoi prezes Alicja Ratyńska, należy do najstarszych polskich stowarzyszeń działających w obwodzie winnickim. Jego celem jest odrodzenie, rozwój i popularyzacja polskiej kultury i tradycji, wprowadzenie do ukraińskiego systemu oświaty nauki języka polskiego, nawiązanie współpracy z innymi organizacjami polskimi oraz utrzymanie więzi z krajem ojczystym.

Zastępczyni szefa Winnickiej Obwodowej Administracji Państwowej Natalia Zabołotna w imieniu reprezentowanego przez siebie organu pogratulowała Związkowi Polaków Winniczyny z okazji jubileuszu. W swoim wystąpieniu zauważyła: „Ukraina jest państwem wielonarodowym, inicjuje i prowadzi dialog kulturowy z wieloma krajami. Politykę etnokulturową naszego państwa charakteryzuje tolerancyjny stosunek do kultur innych narodów. W tym kontekście region winnicki jest wręcz wzorcowy. Tu stworzono warunki do rozwoju kulturalnego wspólnot narodowych. Możemy być dumni z tego, że w regionie winnickim wspierana jest realizacja wielu projektów etnokulturowych, do których należy Regionalny Festiwal Kultury Polskiej w Winnicy”. Natalia Zabołotna podkreśliła przy tym znaczenie ukraińsko-polskiego partnerstwa na różnych polach i życzyła wszystkim pokoju, harmonii i zdrowia.

Bartosz Szeliga, wicekonsul Konsulatu Generalnego RP w Winnicy, podziękował Związkowi Polaków Winniczyny za 25 lat pracy nad rozwojem i popularyzacją kultury polskiej w regionie winnickim.

Gratulacje z okazji jubileuszu złożyli wiceprezes Związku Polaków na Ukrainie Helena Chomenko, wiceprezes Federacji Organizacji Polskich Maria Siwko, prezesi polskich organizacji z Podola i Wołynia oraz wielu innych sympatyków polskiej kultury i tradycji. Listy gratulacyjne nadesłali senator Rzeczypospolitej Polskiej Józef Zając, marszałek województwa świętokrzyskiego Andrzej Bętkowski oraz Fundacja Wolność i Demokracja.

Podczas Festiwalu swój dorobek artystyczny zaprezentowały polskie zespoły z obwodu winnickiego: z Baru, Hniwania i Winnicy. Ze względu na ograniczenia związane z pandemią nie wzięły w nim udziału grupy artystyczne z obwodów chmielnickiego, czerniowieckiego oraz żytomierskiego. Kierownik Zespołu Wokalnego „Srebrne Głosy” Iryna Hodna została uhonorowana odznaczeniem „Zasłużona dla Kultury Polskiej”. Srebrne Głosy powstały w 2010 roku i działają przy ZPW.

Podsumowaniem Festiwalu było przemówienie prezes Alicji Ratyńskiej. Przypomniała trudne początki odrodzenia polskości na terenie Winniczyny oraz przedstawiła ćwierćwiekowy dorobek ZPW: realizację wielu projektów kulturalno-oświatowych, naukowo-krajoznawczych, społecznych i innych. Wystąpienie Alicji Ratyńskiej było ilustrowane pokazem filmu „Historia w zdjęciach 25-letniej działalności Związku Polaków Winniczyny”. Na zakończenie uroczystości prezes ZPW wyraziła wdzięczność wszystkim sponsorom, uczestnikom i organizatorom Festiwalu oraz wręczyła pamiątkowe podziękowania członkom organizacji i prezesom organizacji polskich za wsparcie i współpracę.

Podziękowania odebrała również przewodnicząca Żytomierskiego Obwodowego Związku Polaków na Ukrainie Wiktoria Laszkowska-Szczur.

Żytomierski Obwodowy Związek Polaków na Ukrainie serdecznie gratuluje Związkowi Polaków Winniczyny, członkom stowarzyszenia, wolontariuszom i wszystkim życzliwym ludziom, którzy włączają się do pracy organizacji, i życzy zdrowia oraz nowych sukcesów w trudnej i ważnej pracy.

Festiwal odbywał się zgodnie z zasadami bezpieczeństwa epidemicznego.

Tetiana Petrowska

Jubileuszowy koncert w Filharmonii Obwodowej im. M. Leontowicza w Winnicy / Ювілейний концерт в обласній філармонії М. Леонтовича у Вінниці

Impuls Polskości w Kijowie

Festiwal Kultury Polskiej „Impuls Polskości” odbył się w Kijowie / У Києві пройшов фестиваль польської культури „Імпульс”

Festiwal polskiej kultury, który odbył się w stolicy Ukrainy 27 września, był okazją do prezentacji swych umiejętności przez rękodzielników, plastyków, wokalistów, tancerzy, instrumentalistów, recytatorów i aktorów teatralnych.

Festiwal „Impuls Polskości”, którego idea jest promocją kultury polskiej na Ukrainie, miał w tym roku zupełnie nowy kształt. Po raz pierwszy połączono na nim występy artystyczne z warsztatami wokalnymi, plastycznymi, językowymi i tanecznymi. Była to inicjatywa Lesi Jermak, koordynatorki projektu i reżyser wydarzenia.

Do Kijowa przybyli przedstawiciele polskich organizacji z Odessy, Żytomierza, Kropiwnickiego, Czerkas i oczywiście liczna reprezentacja polskich organizacji ze stolicy. Dwie organizacje z Kropiwnickiego i Żytomierza wzięły udział w Festiwalu zdalnie.

Od godzin wczesnopopołudniowych w gościnnych progach kompleksu restauracyjno-hotelowego „Kraków” ulokowali swoje stanowiska prowadzący warsztaty. Na plastycznych uczestnicy mogli sprawdzić swoją kreatywność, na językowych poznawali ciekawostki językowe, na wokalnych ćwiczyli wykonanie finałowego utworu muzycznego imprezy. Warsztaty taneczne zamieniły się w integracyjną potańcówkę z tancerzami zespołu Polanie znad Dniepru. Każdy mógł sobie znaleźć coś dla siebie. Impreza połączyła dzieci, młodzież i rodziców w jedną polską rodzinę.

W koncercie galowym, który wieńczył Festiwal, wystąpili: Wiktoria Jefremowa, Julian Gonczarenko i Anna Andriejewa reprezentujący odeski oddział ZPU, Swietłana Bułanowa

z Kijowskiej Polskiej Młodzieżowej Asocjacji „Młodzi i Kreatywni”, Irena Krajewska z kijowskiej Spółki „Białego Orła, Teatrzyk „Zgoda” z Kijowskiego Narodowościowo-Kulturalnego Stowarzyszenia Polaków ZGODA. Żytomierski Obwodowy Związek Polaków na Ukrainie reprezentowały Zasłużony dla Kultury Polskiej Polski Zespół Wokalny „Dzwoneczki”, Zasłużony dla Kultury Polskiej Ludowy Zespół Tańca Polskiego „Koroliski” oraz solistki Anita Cyporenko i Natalia Zubarewa. Ich występy zostały przyjęte gorącymi brawami.

Pięknie zaprezentował się Zasłużony dla Kultury Polskiej Zespół Pieśni i Tańca „Polanie znad Dniepru”. W jego wykonaniu widzowie obejrzeli widowiskowe polskie tańce narodowe: kujawiak i oberek oraz tańce regionalne: lubelskie i górali spiskich. Młodszy skład zespołu wraz z debiutantami zebrał rześiste brawa za trojaka, popularny śląski taniec ludowy.

W tym roku Polanie znad Dniepru obchodzą jubileusz 20-lecia. Zespół powstał w 2000 roku z inicjatywy Lesi Jermak na fali odrodzenia polskiego folkloru w Kijowie i w celu ożywienia kontaktów między młodzieżą polską zamieszkującą Ukrainę. Od początku pieśnią i tańcem rozsławia imię Polski, zarówno w Kijowie, jak i poza nim. Stale uczestniczy w festiwalach, dniach kultury, koncertach tematycznych i dobroczynnych, świątecznych uroczystościach pol-

skich i ukraińskich, jak też w licznych innych przedsięwzięciach kulturalnych. Ponad 30 występów rocznie cieszy oko i ucho Polaków w różnych zakątkach Ukrainy i w jej stolicy oraz wszystkich tych, którzy pragną poznać piękno kultury polskiej poprzez pieśń i taniec.

Zespół jest zdobywcą licznych dyplomów, podziękowań, nagród rangi państwowej, laureatem wielu ogólnoukraińskich i międzynarodowych festiwali. Zainteresowanie Polanami znad Dniepru rośnie, z roku na rok zwiększa się liczba jego członków. Do zespołu należą dzieci i młodzież, których pragnieniem jest rozwój i popularyzacja kultury polskiej na Ukrainie. Obecnie zespół składa się z czterech grup wiekowych. Dzieci i młodzież poznają pieśni i tańce, tradycje ludowe i obrzędy, a także mają możliwość nauki języka polskiego. W repertuarze zespołu są polskie tańce ludowe i narodowe, regionalne przyśpiewki i program ukraiński.

Na zakończenie imprezy prezes ZPU Antoni Stefanowicz podziękował uczestnikom oraz wręczył im dyplomy za udział w Festiwalu.

Wiktoria Laskowska-Szczur złożyła gratulacje z okazji 20-lecia działalności zespołu Polanie z nad Dniepru i życzyła mu sukcesów w działalności artystycznej.

Projekt finansowany jest ze środków Kancelarii Prezesa Rady Ministrów w ramach zadania publicznego dotyczącego pomocy Polonii i Polakom za granicą”, realizowany we współpracy z Fundacją Wolność i Demokracja.

Wiktoria Laskowska-Szczur

Polacy w Żytomierzu uroczystie obchodzili Narodowe Święto Niepodległości

KULTURA

Msza święta w intencji ojczyzny, koncert, działania edukacyjne i artystyczne, złożenie kwiatów i zapalenie zniczy w miejscach pamięci, śpiewanie pieśni patriotycznych, Stoisko Niepodległościowe złożyły się na bogaty program uroczystości. Ich organizatorem był Żytomierski Obwodowy Związek Polaków na Ukrainie.

Koncert zatytułowany „Za wolność naszą i waszą!” odbył się 13 listopada w Żytomierskim Akademickim Teatrze Lalek. Zgodnie z tradycją odśpiewano hymny narodowe Polski i Ukrainy. Na scenie wystąpili artyści i uczniowie Polskiej Szkoły Sobotnio-Niedzielnej przy ŻOZPU, którzy z okazji Narodowego Święta Niepodległości przygotowali specjalny program.

Popularne polskie utwory patriotyczne zabrzmiały w nowej aranżacji. Piosenka „Jedenasty listopada” (słowa Elżbieta Buczyńska, muzyka Jarosław Piątkowski), wykonana przez solistkę Anitę Cyporeno, od razu wprowadziła obecnych w podniosły nastrój. Laureatka międzynarodowych konkursów i festiwali, wokalistka Żytomierskiego Obwodowego Związku Polaków na Ukrainie Natalia Zubarewa zaśpiewała „Uwier, Polsko” (słowa i muzyka dr Monika Brewczak). Duet rodzinny Stokrotki, czyli mama Natalia Zubarewa i córka Anita Cyporeno, będący przykładem tego, że muzyka łączy pokolenia, zaprezentował utwór „Jak długo na Wawelu” [słowa Konstanty Krumbłowski (1872-1939), muzyka: anonim]. Tancerze Zasłużonego dla Kultury Polskiej Ludowego Zespołu Tańca Polskiego „Koroliski” pod kierownictwem Zasłużonej dla Kultury Polskiej Ireny Świtelskiej

skiej wykonali pełnego godności i majestatu poloneza.

Przedstawienie teatralne „Ku niepodległości” przygotowali uczniowie Polskiej Szkoły Sobotnio-Niedzielnej im. I. J. Paderewskiego oraz artyści Polskiego Dziecięcego Teatru Lalek ModernPol, działającego pod kierownictwem Wiktorii Zubarewej. Widzowie zobaczyli spotkanie wodza Józefa Piłsudskiego i Ignacego Jana Paderewskiego, wysłuchali wierszy patriotycznych oraz opowieści o historii.

Ujmującą kompozycję wokально-choreograficzną stworzyli artyści pod kierownictwem Ireny Świtelskiej. Przy dźwiękach piosenki „Płynie Wisła” [słowa Edmund Wasilewski (1814-1846), muzyka Kazimierz Hofman

Koncert „Za wolność naszą i waszą” w Żytomierzu / Концерт „За вашу і нашу свободу” у Житомирі

(1842-1911)] zaśpiewanej przez Anitę Cyporeno młodsza grupa zespołu Koroliski z werwą zatańczyła krakowiaka. Z wiązką piosenek patriotycznych wystąpił Zasłużony dla Kultury Polskiej Polski Dziecięcy Zespół Wokalny „Dzwoneczki” pracujący pod kierunkiem uhonorowanej tytułem Zasłużona dla Kultury Polskiej Jadwigi Poliszczuk i Bogdana Poliszczuka. Finalnym akordem koncertu było wykonanie przez Natalię Zubarewą z towarzyszeniem zespołu Koroliski (choreografia

Msza święta w intencji ojczyzny w katedrze w Żytomierzu / Меса за Батьківщину в соборі у Житомирі

Uczczenie Jarosława Dąbrowskiego, polskiego działacza niepodległościowego w Żytomierzu / Вшанування пам'яті Ярослава Домбровського у Житомирі

Ireny Świtelskiej) kompozycji „Tu wszędzie jest moja ojczyzna” (słowa Tadeusz Kubiak, muzyka Marek Sewen). Widzowie owacjami na stojąco nagrodzili artystów. Koncert zakończył się wspólnym odśpiewaniem przez zespoły i solistów „Roty” Marii Konopnickiej. Do śpiewu włączyli się wszyscy zebrani.

Koncert rozpalili serca publiczności, pokazując najpiękniejsze oblicze przyjaźni narodów polskiego i ukraińskiego. Wszyscy jego uczestnicy otrzymali nagrody i upominki.

Koncert był okazją ogłoszenia wyników Ogólnoukraińskiego Dyktanda z Języka Polskiego „Ja piszę, Ty piszesz, My piszemy... po polsku”. Zwycięzcy otrzymali dyplomy i nagrody.

Życzenia Polakom złożyły działaczki organizacji zajmujących się odrodzeniem polskości w obwodzie żytomierskim: prezes Związku Nauczycieli Polonistów Żytomierszczyzny Mirosława Starowierow i prezes Asocjacji Polskiej Młodzieży na Żytomierszczyźnie Maria Piwowarska.

Prezes Żytomierskiego Obwodowego Związku Polaków na Ukrainie Wiktoria Laskowska-Szczur w swoim wystąpieniu nawiązała do wspólnej walki Polaków i Ukraińców z bolszewikami w 1920 roku o niepodległość, okupionej krwią poległych. – Hasło „Za wolność naszą i waszą” jest aktualne także dzisiaj, kiedy Ukraina broni swojego prawa do niepodległości i czuje pomoc narodu polskiego. Jakże łatwo jest stracić niepodległość, a jak trudno ją odzyskać i utrzymać – zauważyła.

Przy Stoisku Niepodległościowym każdy mógł dostać kokardę narodową, czyli kotylion w barwach biało-czerwonych, książki i śpiewniki z polskimi pieśniami patriotycznymi. Dla wszystkich obecnych przygotowano słodki poczęstunek, nie za-

brakło tradycyjnych rogali świętomarcińskich.

W niedzielę 15 listopada w katedrze św. Zofii odbyła się, jak co roku, msza święta w intencji ojczyzny, którą celebrował ks. dziekan Witalij Bezszkury. Warto przypomnieć, że sto lat temu w tej samej katedrze została odprawiona msza z okazji 3 maja, w której uczestniczyli Naczelny Wódz Józef Piłsudski oraz polscy i ukraińscy żołnierze.

Polacy uczcili wielkich rodaków złożeniem wiązanek biało-czerwonych kwiatów i zapaleniem zniczy w miejscach ich upamiętnień: przy tablicach pamiątkowych Ignacego Jana Paderewskiego i Lecha Kaczyńskiego, pod pomnikami św. Jana Pawła II i Jarosława Dąbrowskiego, a na Cmentarzu Polskim – na grobie rodziców Paderewskiego Jana i Anny z Tańkowskich.

Obchody Narodowego Święta Niepodległości Polski w Żytomierzu są tradycyjnym

Polacy zapalili znicze przy tablicy pamiątkowej Ignacego Jana Paderewskiego / Поляки запалили свічки біля пам'ятної дошки Ігнація Яна Падеревського

przedsięwzięciem Żytomierskiego Obwodowego Związku Polaków na Ukrainie, które pokazuje łączność narodów polskiego i ukraińskiego. W uroczystościach uczestniczył kierownik Wydziału ds. Religii i Mniejszości Narodowych Obwodowej Administracji Państwowej Aleksander Piwowarski.

Projekt „Dla Niepodległości – kontynuacja” jest realizowany przez Fundację Wolność i Demokracja i finansowany ze środków Kancelarii Prezesa Rady Ministrów w ramach zadania publicznego dotyczącego pomocy Polonii i Polakom za granicą.

Wiktoria Laskowska-Szczur

VI Dni Kultury Polskiej w Nowogrodzie Wołyńskim

W programie imprezy, która w tym roku została poświęcona 100.-leciu urodzin św. Jana Pawła II, znalazły się m.in. wystawa o papieżu Polaku, okolicznościowy koncert i konkurs plakatów. Wydarzenie zostało zorganizowane przez Polską Organizację Społeczną im. Adama Mickiewicza 25 listopada.

Święto polskiej kultury rozpoczęło się od złożenia kwiatów i zapalenia zniczy na grobach żołnierzy Błękitnej Armii gen. Józefa Hallera w Susłach: na masowej mogile znajdującej się na miejscowym cmentarzu i na grobie mieszczącym się przy wjeździe do wioski. Prezes Polskiego Stowarzyszenia im. Jana Stypuły Antonina Szczyrka opowiedziała o walkach Wojska Polskiego z bolszewikami, które były wynikiem m.in. podpisanej w kwietniu 1920 roku polsko-ukraińskiej umowy sojuszniczej, zwanej potocznie sojuszem Piłsudski-Petlura. O tym, jak 27 czerwca 1920 roku we wsi Susły, leżącej 6 km od Nowogrodu Wołyńskiego (do 1795 roku Zwiąhel) w obwodzie żytomierskim, 1 Kompania 13 Batalionu Saperów 2 Pułku Saperów Kaniowskich starła się z przeważającą liczebnie konnicą Bu-dionnego. Miało to miejsce w czasie wycofywania się polskich sił spod Kijowa. Zadaniem kompanii była budowa i obrona przepraw na rzece Stucz. W rezultacie potyczki w Susłach zginęło 62 hallerczyków, którzy na długi czas spoczęli w bezimiennej mogile. Ich ciała zbezczeszczono – оголоcono z mundurów, pocięto i pozostawiono w zbożu.

– Żołnierze mieli piękne ciemnoniebieskie mundury, byli porąbani i leżeli w polu i w jarach. Było około 106 ciał. Zwozili je na podwodach w nocy, żeby nie narażać siebie

i bliskich na niebezpieczeństwo – powiedziała Antonina Szczyrka.

Punktem kulminacyjnym programu VI Dni Kultury Polskiej był koncert. Na początku został odczytany list gratulacyjny konsula generalnego RP w Winnicy Damiana Ciarciańskiego do organizatorów i uczestników wydarzenia. Gratulacje złożyli prezes Polskiej Organizacji Społecznej im. Adama Mickiewicza Ludmiła Wolska, kierownik Wydziału ds. Religii i Mniejszości Narodowych Obwodowej Administracji Państwowej Aleksander Piwowarski i prezes Żytomierskiego Obwodowego Związku Polaków na Ukrainie Wiktoria Laskowska-Szczur.

W koncercie wzięły udział zespoły z Żytomierza. Wszyscy byli zachwyceni wystę-

pem Zasłużonego dla Kultury Polskiej Ludowego Zespołu Tańca Polskiego „Koroliski” (kierownik Irena Świtelska, wyróżniona odznaką Zasłużona dla Kultury Polskiej), laureatki konkursów, wokalistki Żytomierskiego Obwodowego Związku Polaków na Ukrainie Natalii Zubarewej i Polskiego Dziecięcego Zespołu Wokalnego „Dzwoneczki” (kierownicy: Zasłużona dla Kultury Polskiej Jadwiga Poliszczuk oraz Bogdan Poliszczuk).

Ze względu na sytuację epidemiczną liczba uczestników imprezy została ograniczona. Koncert był transmitowany za pośrednictwem telewizji miejskiej. Transmisja ukaże się także w TV Polacy Żytomierszczyzny.

Do konkursu plakatów poświęconego 100-leciu urodzin św. Jana Pawła II jego uczestnicy przygotowywali się przez wiele dni. Prace mogły zostać wykonane techniką dowolną i miały być inspirowane nauczaniem św. Jana Pawła II. Spośród nadesłanych plakatów jury wybrało 17, które w najciekawszy i najbardziej twórczy sposób odzwierciedlały ideę konkursu. Jego finałem było ogłoszenie wyników i wręczenie dyplomów. I miejsce zajęła Julia Bizajewa, II – Natalia Pruwodniuk, III ex aequo – Ewelina Jaskiewicz, Diana Waseliana i Jelizawie Gorbatiuk. Zwycięzcy otrzymały cenne nagrody.

VI Dni Kultury Polskiej w Nowogrodzie Wołyńskim zostały dofinansowane przez Konsulat Generalny RP w Winnicy.

Ludmiła Wolska

Złożenie kwiatów i zapalenie zniczy na zbiorowym grobie żołnierzy Błękitnej Armii generała Hallera w Susłach / Покладання квітів до братської могили та запалення свічок на вшанування пам'яті солдатів Блакитної армії генерала Галлера в Суслах

Zwycięzcy konkursu plakatów poświęconego 100-leciu urodzin św. Jana Pawła II / Переможці конкурсу плакатів, присвяченого 100-річчю від дня народження св. Іоанна Павла II

Polskie dyktando w Żytomierzu

70 osób wzięło udział w VII Ogólnoukraińskim Dyktandzie z Języka Polskiego na Ukrainie „Ja piszę, Ty piszesz, My piszemy... po polsku” zrealizowanym przez Żytomierski Obwodowy Związek Polaków na Ukrainie.

Do sprawdzianu przystąpili uczniowie i osoby dorosłe z Horoszwowa i Żytomierza, nie tylko polskiego pochodzenia, ale również miłośnicy polszczyzny. Jako że zgłosiło się całkiem spore grono chętnych oraz z powodu konieczności przestrzegania zasad epidemicznych, organizatorzy podzielili ich na grupy, a samo dyktando zostało rozłożone w czasie – odbyło się w dniach 15-18 października.

Piszących powitała prezes Żytomierskiego Obwodowego Związku Polaków na Ukrainie Wiktoria Laskowska-Szczur, tradycyjnie życząc im połamania piór.

Tekst dyktanda przeczytała nauczycielka języka polskiego Wiktoria Zubarewa. Prace sprawdzało jury w składzie: mgr Wiktoria Zubarewa, dr Helena Staniszeńska, Lilia Zajncziwska i Wiktoria Laskowska-Szczur. Ocenie podlegała poprawność ortograficzna i interpunkcyjna, dlatego piszący musieli się wykazać sporą wiedzą w tym zakresie i wyczuciem językowym.

Po wyłonieniu zwycięzców zostały ogłoszone wyniki. W kategorii dzieci i młodzież (12-18 lat) tytuł Mistrza Języka Polskiego na Ukrainie zdobyła Olga Baszyńska, tytuł I Wicemistrza Języka Polskiego na Ukrainie przypadł Lidii Bondarczuk, II Wicemistrzem Języka Polskiego na Ukrainie została Anita Cyporenko. Wszystkie są uczennicami Polskiej Szkoły Sobotnio-Niedzielnej im. I.J. Paderewskiego działającej przy Żytomierskim Obwodowym Związku Polaków na Ukrainie.

**Pisanie Dyktanda w Żytomierzu /
Уроцистості перед початком диктанту
у Житомирі**

**Najmłodsi uczestnicy Dyktanda /
Наймолодші учасники написання
диктанту**

Wyróżnione zostały Karina Kumanowa i Illa Sochań z Polskiej Szkoły działającej przy Kulturalno-Oświatowym Związku Polaków im. Władysława Reymonta w Horoszwowie.

W kategorii dorośli (powyżej 19 roku życia) tytuł Mistrza Języka Polskiego na Ukrainie uzyskała Olga Kolesowa, tytuł I Wicemistrza Języka Polskiego na Ukrainie zdobyła Swietłana Karpluk, II Wicemistrzem Języka Polskiego na Ukrainie została Ludmiła Szmerega.

Tytuł Najmłodszego Uczestnika Dyktanda Języka Polskiego na Ukrainie przypadł Danie Łogowskiej z Żytomierza, tytuł Najstarszego Uczestnika Dyktanda Języka Polskiego na Ukrainie – Walentynie Krasnoperowej.

Laureaci i wszyscy uczestnicy otrzymali od organizatorów nagrody i upominki, m.in.: powerbank, przenośny głośnik, pendrive'y, puzzle i książki historyczne. Laureatom wręczono je podczas koncertu z okazji Narodowego Święta Niepodległości.

Patronat medialny nad wydarzeniem objęły: program TV „Polacy Żytomierszczyzny” oraz czasopismo „Tęcza Żytomierszczyzny”.

Dyktando z Języka Polskiego na Ukrainie „Ja piszę, Ty piszesz, My piszemy... po polsku” ma na celu promocję nauki języka polskiego oraz wyróżnienie osób, które wykazą się bardzo dobrą znajomością ortografii i interpunkcji polskiej.

Dyktando odbyło się jako działanie projektu Fundacji Wolność i Demokracja „Biało-czerwone ABC. Wspieranie rozwoju edukacji polskojęzycznej na Ukrainie” finansowanego ze środków Kancelarii Prezesa Rady Ministrów w ramach zadania publicznego dotyczącego pomocy Polonii i Polakom za granicą. Współorganizatorem w Żytomierzu był Żytomierski Obwodowy Związek Polaków na Ukrainie.

Wiktoria Laskowska-Szczur

**Piszący Dyktando w Horoszwowie /
Диктант писали у Хоросхові**

Gratulacje z okazji 85-lecia!

Życie Wandy Laskowskiej (ur. 1935 r.) stanowi wzorcowy przykład wierności ideałom chrześcijańskim, polskości i patriotyzmu. Społeczności Żytomierszczyzny dobrze są znane Jej wybitne zasługi w popularyzowaniu polskiej historii i kultury, działalność na rzecz środowiska

polskiego na Ukrainie oraz rozwoju szkolnictwa polskiego, sprzyjanie rozwojowi na Żytomierszczyźnie ukraińsko-polskiej współpracy w obszarze poszukiwania i ochrony miejsc pamięci wspólnych walk o niepodległość w 1920 roku (Rudnia Baranowska i Nowy Dorohyr w rejonie korosteńskim), dbałości o polski cmentarz w Uszomierzu, a także współpracy w obszarze kultury, edukacji i sztuki, co ma istotne znaczenie dla wzajemnego poznania historii obu narodów. Na szczególne podziękowanie zasługuje wieloletnia sukcesywna walka Wandy Laskowskiej o powstanie kościoła katolickiego – jeszcze w czasach sowieckich – w Korosteniu.

Wanda Laskowska, z d. Gongało, jako obrończyni polskości i Kościoła katolickiego przeszła ciernistą drogę, od zesłania do Kazachstanu wraz z matką (ojciec Polak, nauczyciel i dyrektor polskiej szkoły, został aresztowany przez NKWD i rozstrzelany w 1938 r.) po pełne prześladowań życie w rodzinnych stronach.

W 1982 roku Wanda Laskowska rozpoczęła przy wsparciu ks. Jana Purwińskiego i ks. Ambrożja Mickiewicza starania o powstanie kościoła w Korosteniu. Z tego powodu była wzywana na rozprawy sądowe i otrzymała 12 wyroków. W domu odbywały się potajemnie msze święte, kółko różańcowe spotykało się na modlitwie. Przez to dotknęły ją represje.

W 1998 roku założyła w Korosteniu oddział Związku Polaków na Ukrainie i została wybrana na jego prezesa.

Dzięki Jej wieloletnim wysiłkom kościół postawiono, poświęcono i oddano do użytku 6 czerwca 1998 roku.

Wanda Laskowska ciągle podejmuje działania na rzecz upowszechniania i utrwalania polskiej tradycji i kultury, dba o zachowanie pamięci o przodkach Polakach i utrzymanie w należytym stanie polskich grobów na miejscowym cmentarzu. Organizuje w szkole w Korosteniu nauczanie języka polskiego dzieci i młodzieży, czyni wszelkie starania, aby w Korosteniu co roku odbywał się Festiwal Polskiej Kolędy na Żytomierszczyźnie. Dzięki aktywności Wandy Laskowskiej miasto Korosteń ma kontakty z Polską, a dzieci i młodzież uczestniczą w koloniach i warsztatach w Polsce (np. w Międzynarodowej Parafiadzie Dzieci i Młodzieży w Warszawie, w programie „Lato z Polską”, w Polonijnych Igrzyskach Młodzieży Szkolnej im. Jana Stypuły w Łomży).

Wielką zasługą Wandy Laskowskiej jest opieka nad polskimi miejscami pamięci narodowej, upamiętnianie postaci wybitnych Polaków zasłużonych dla Polski.

Wielce Szanowna Pani Wando!

Z całego serca winszujemy Kochanej Pani Prezes 85. urodzin!

Pani wieloletnia działalność społeczna stanowi dla nas – Polaków z Żytomierszczyzny – wzorcowy przykład niezłomności polskiego ducha i trwania w tradycjach przodków. Uczymy się od Pani utrwalania i popularyzowania polskiej historii i kultury, działalności na rzecz środowiska polskiego na Ukrainie, rozwoju szkolnictwa polskiego oraz pracy z dziećmi i młodzieżą. Chylimy czoło przed Pani dokonaniem na rzecz powrotu wiary i Kościoła katolickiego na tereny Żytomierszczyzny.

Jesteśmy dumni, że przyszło nam działać razem z Panią, że dzieli się Pani z nami swoim jakże bogatym doświadczeniem, że mamy do kogo przyjść po radę i pomoc. Głęboko w sercu żywimy nadzieję, że tak będzie jak najdłużej.

ZDROWIA I 100 LAT!

Zarząd Żytomierskiego Obwodowego Związku Polaków na Ukrainie

† VITALII KRIVYTSKYI SDB

Biskup Kijowski-Zhytomirski

Szanowna Pani
WANDA LASKOWSKA
Korosteń

Droga Pani Wando!

W dniu Pani 85. urodzin proszę o przyjęcie najserdeczniejszych życzeń wszelkich potrzebnych łask Bożych, satysfakcji z owoców wieloletniej posługi Kościołowi i dla dobra polskiej społeczności w Korosteniu, a także wielu kolejnych, pięknych jubileuszy obchodzonych w dobrym zdrowiu w gronie rodziny i przyjaciół.

Życie i dokonania Pani inspirowały i umacniały ducha wszystkich, którzy spoglądają na Pani życie i dokonania. W sposób szczególny pragnę podziękować Pani za Jej starania, aby w Korosteniu został wybudowany kościół. Przypłaciła to Pani rozprawami i wyrokami sądowymi. Powinno szyć się nie ugięła się Pani i kościół postawiono, poświęcono i oddano do użytku 06 czerwca 1998 roku.

Szanowna Pani Wando, w tym szczególnym dniu pragnę z serca podziękować za lata aktywności i poświęcenia dla dobra Kościoła, za spienienie i sieloność wobec polskich tradycji patriotycznych, tak żywych w Pani domu rodzinnym.

Ufam, że świadectwo Pani życia wypełnionego troską o bliźnich nadal będą wsparciem dla Kościoła oraz dla całej wspólnoty parafii w Korosteniu.

Kaz jeszcze proszę o przyjęcie najlepszych życzeń i mojego pasterskiego błogosławieństwa.

Vitalii Krivitskyi SDB
Biskup Kijowski-Zhytomirski

Kijów, dn. 17 listopada 2020 r.

DUSZPASTERSTWO POLAKÓW

PRZY PARAFII KOWKATEDRALNEJ PW. ŚW. ALEKSANDRA W KIJOWIE

Ep. Kijowski, 17, 01-001 Białe / ul. Kijowski 17, 01-001 Białe, UKRAJNA
tel. +38 096 100 70 41 - glosnopolakow@gmail.com - http://www.duszpasterstwo-polakow.org

Szanowna Pani
WANDA LASKOWSKA
Korosteń

Starał się przetrwać nie przez długowieczność i liczył lat się jej nie mierzy: szlachetność a ludzi jest mądrość, a mądrzy starości - życie wieloletnie.

Matk 4,3-9

Droga Pani Wando!

Rozpoczynając od słów wyjętych z Księgi Mądrości pragnę w imieniu Duszpasterstwa Polaków serdecznie Pani, Dostojna Jubilatko, najserdeczniejsze życzenia z racji 85. rocznicy urodzin.

W całym Pani życiu objawiała się, wspomniana wyżej, biblijna mądrość, która miała swoje odzwierciedlenie w Pani wierze i głębokiej pobożności, gdyż właśnie bojaźń Boża jest początkiem mądrości.

Ta mądrość kazała Pani strzec wiary katolickiej, narodowych i patriotycznych tradycji, pielęgnować polską kulturę, którą przepojony był Pani dom. Tę mądrość opartą na katolickiej wierze przekazała Pani nie tylko swoim bliskim, ale emanowała ona i nadal emanuje na Pani otoczenie, młode pokolenia Polaków w Korosteniu.

Nie sposób wymienić wszystkie Pani zasługi dla Kościoła i dla naszej polskiej społeczności, tu na Ukrainie, w Korosteniu... Najlepiej zna je Bóg i On też je wynagrodzi.

My tak po ludzku, po polsku życzymy Pani długich lat życia, miłości, ciepła i zwykłej ludzkiej wdzięczności za Pani trud i poświęcenie.

Niech Matka Boża Częstochowska - Królowa Polski, Matka i Opiekunka Wszelkich Polaków rozsiadanych po całym świecie, na Pani i jej rodzinę w swojej nieustającej, Matczynej opiece.

Z modlitwą i błogosławieństwem:

Dr. Jacek Jan Pawłowicz
Duszpasterstwo Polaków
przy Katedrze św. Aleksandra w Kijowie

Kijów, dn. 17 listopada 2020 r.

*Proszę was, abyście byli mi do pomocy i doświadczeniem. Wierzę na imię „Polska”, nie boję się przegranej i zwycięstwa i pokonania...
Ja, Jan Pawłowicz*

Ambasador RP Bartosz Cichocki oddał hołd Niebiańskiej Sotni w Kijowie /
Амбасадор Бартош Ціхоцькі вшанував пам'ять Героїв Небесної Сотні в Києві

Wystawa „Jan Paweł II – dar Polski dla świata”, przygotowana przez Katolicki Uniwersytet Lubelski, została pokazana w kijowskiej prokatedrze św. Aleksandra /
Виставка „Іоанн Павло II – дар Польщі світові”, підготовлена Люблінським католицьким університетом у Прокафедральному соборі Св. Олександра

Obchody Zaduszek na Cmentarzu Polskim w Żytomierzu /
“Задушки” на Польському цвинтарі у Житомирі

Polscy mieszkańcy Żytomierza zapalili znicze na mogiłach wybitnych Polaków, w tym na grobie rodziny Stanisława Szałackiego, pierwszego prezesa Związku Polaków na Ukrainie /
Присутні разом запалили свічки на могилах видатних поляків, а також на могилі родини Станіслава Шелацького, першого голови Спільки поляків України

Akcja sprzątania Cmentarza Polskiego zorganizowana 31 października 2020 roku przez Żytomierski Obwodowy Związek Polaków na Ukrainie /
Упорядкування Польського цвинтаря у Житомирі 31 жовтня 2020 року, організоване ГО «Житомирська обласна Спілька поляків України»